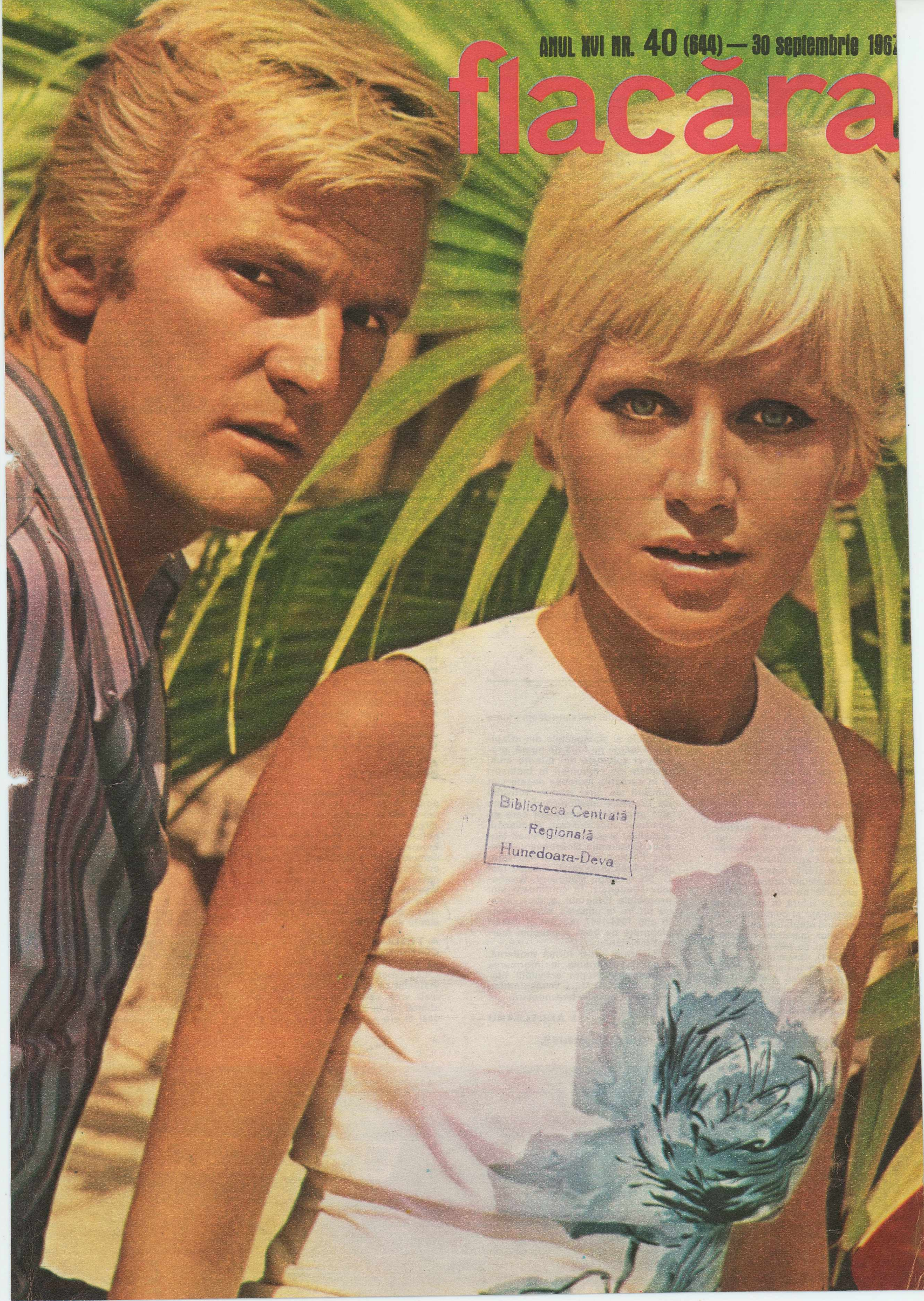

ANUL XVI NR. 40 (644) — 30 septembrie 1967

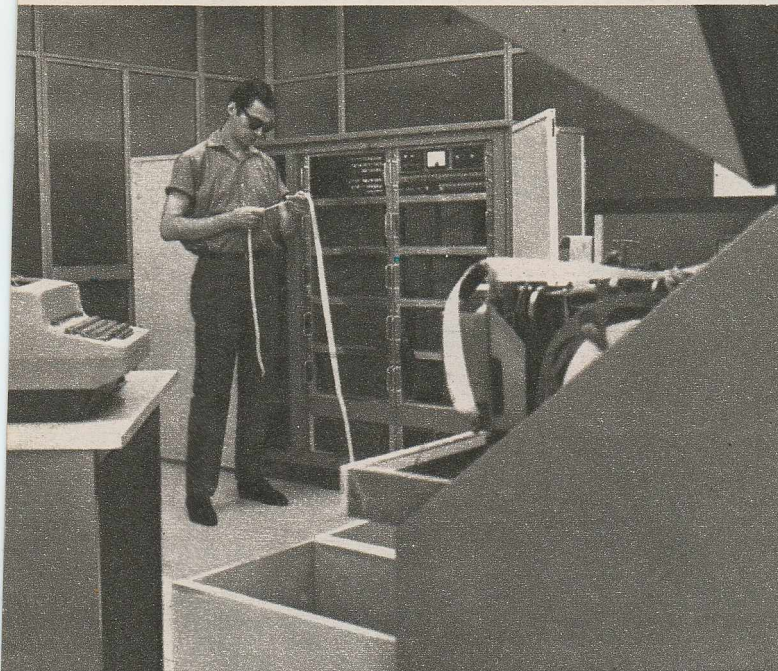
flacăra

7 ZILE

10 000 DE OPERAȚII PE SECUNDĂ!

Întreaga producție a centralelor noastre electrice este coordonată de dispecerul energetic național. Recent, dispecerul energetic național a fost dotat cu un modern calculator electronic care realizează toate calculele probabilităților în funcționarea rețelilor cu un «debit» de 5 000-10 000 operațiuni-calcul pe secundă. Promptitudinea intervențiilor în cazul unor avarii, încărcări sau descărcări de grupuri energetice, este astfel asigurată. În fotografie: se citește «programul» efectuat de mașina electronică.

EXPOZIȚIA «CAPITALUL», 100 DE ANI DE LA APARIȚIE

La Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România este deschisă expoziția consacrată împlinirii unui secol de la apariția primului volum al monumentalei opere a lui Karl Marx «Capitalul». Expoziția cuprinde fotografii, cărți, reviste și ziare, facsimile care înfățișează munca titanică depusă de K. Marx pentru elaborarea doctrinei sale economice, precum și activitatea lui Fr. Engels pentru editarea volumelor II și III ale «Capitalului».

Rod al unei atențe munci de cercetare a colectivului muzeului, expoziția prezintă numeroase documente care se referă la activitatea mișcării socialiste și comuniste din România privind răspîndirea și popularizarea ideilor marxiste. În standurile expoziției se află pagini din «Familia» (1871), «Emanciparea» (în care a apărut în iunie 1883 prima traducere prescurtată a «Capitalului»), lucrări ale socialiștilor români C. Dobrogeanu-Gherea, Ionescu Raicu-Rion, dr. Ștefan Stîncă asu-

pra concepției marxiste despre lume și viață.

Notele și conspectele din «Capitalul» făcute pe foită de țigară, precum și volumele din diferite ediții studiate de comuniști în închisori și în cercurile teoretice ilegale sînt mărturii ale unei intense activități de pregătire ideologică. În vitrine sînt prezentate exemplare care au aparținut unor militanți ai mișcării socialiste și comuniste (Panait Mușoiu, Constantin Dobrogeanu-Gherea, Filimon Srbu etc.) sau unor intelectuali progresiști cum au fost C. Stere, Virgil Madgearu, Gromoslav Mladenatz. În continuare sînt prezentate fotografii, grafice, date cu privire la editarea «Capitalului» în anii 1944-1967, precum și lucrări elaborate pe baza concepției marxist-leniniste.

Realizată într-o formă modernă, expoziția contribuie la informarea vizitatorului asupra activității titanice a lui Karl Marx și răspîndirea învățăturii sale în țara noastră.

I. ARDELEANU

Un colț al expoziției, «Capitalul», 100 de ani de la apariție.

FAMILIA GHIBU ȘI COINCIDENȚELE

Coincidențele sînt ca omul cu două fețe: îți zîmbesc în față și «te lucrează» în spate sau, dacă vrei, sînt ca bumerangul: îl arunci, și cînd crezi că ai trîsnit cu el te izbește în cap. Ceea ce poate să vă confirme cu lux de amănunte și familia Ghibu (București, str. Poiana Florilor nr. 27, et. 3, ap. 16).

PRIMA COINCIDENȚĂ

Familiiile Ghibu și Rus locuiesc împreună de peste 15 ani în același apartament. Nu ca simpli colocatari ci ca rude: surori și cumnați. De foarte multă vreme însă Ghibu vrea să «scape» de Rus; să se extindă. Și a început cu mizeriile care au culminat cu violarea domiciliului acestuia și aruncarea lucrurilor lui pe un balcon. Totul făcut legal, pe baza unei repartiții obținute de la S.G.L. «N. Bălcescu». Iată și cum.

După îndelungi mizerii care privau familia Rus de folosirea holului și a dependențelor comune, Ghibu «pierde» repartiția originală (emisă în 1950) și cere serviciului de reglementarea spațiului locativ al raionului N. Bălcescu o copie a acestei repartiții necesară, scria el negru pe alb, pentru efectuarea unui schimb de locuință. Inspectorul de teren face verificările de rigoare și referă: **intrucît repartiția nu mai corespunde realității**, se va elibera alta (deși petiționarul nu s-a referit la nici un fel de realitate schimbată). În fișa imobilului se operează legal, cotorul repartiției prevede folosirea holului și a dependențelor în comun, numai repartiția dată lui Ghibu (în 1966) prevede — a dracului coincidentă! — folosirea dependențelor și a holului în exclusivitatea lui Ghibu.

După un an de zile se repară «greșeala» — la cererea și insistențele lui Rus. După un an în care familia Rus a fost supusă celor mai de neînchipuit privațiuni. Un singur lucru nu s-a făcut în acest an: nu s-a cercetat **modul** în care s-a ajuns la această greșeală și nici n-au fost sancționați cei în cauză, cei care au reușit fără să vrea (fără să vrea?) să vină în întîmpinarea «dorințelor» lui Ghibu.

A DOUA COINCIDENȚĂ

Dat în judecată pentru violare de domiciliu, Ion Ghibu este condamnat la 800 de lei amendă penală cu circumstanțe atenuante, deoarece pîrîtul nu mai suferise condamnări. Eroare: Ion Ghibu mai fusese condamnat pînă la acea oră de patru ori (însușind destui ani de condamnare, pentru sabotaj economic și înșelăciuni în dauna statului).

Ce coincidență bizară: circumstanțe atenuante în loc de circumstanțe agravante!

A TREIA COINCIDENȚĂ

La un moment dat Vasile Rus este înștiințat că Oficiul telefonic București vrea să-i mărească taxa de abonat de la 35 lei la 260 pe lună, deși el era — și este — salariat al

fabricii «Unio»-Satu Mare (pe care o reprezintă în București). În același timp însă fata lui Ghibu, deși studentă, reușește să mențină pe numele ei, în ciuda dispozițiilor în vigoare, telefonul. Ne veți întreba care-i coincidența? La Telefoane lucrează Lidia Georgescu, rudă sau fostă rudă cu Ghibu.

A PATRA COINCIDENȚĂ

Fiica lui Ghibu e studentă la Arhitectură în ultimul an. În octombrie 1966 s-a măritat. Soțul ei, asistent la Institutul de arhitectură și salariat al unui institut de proiectări, cîștiga — și cîștigă — 2 800 de lei lunar. În ciuda legilor în vigoare fata lui Ghibu a încasat în mod ilegal, timp de 10 luni, bursa de stat. Ce coincidență, anunțase facultatea că s-a măritat, iar decanul Benedec a fost și la nuntă.

A CINCEA COINCIDENȚĂ

Vasile Rus a plătit — în urmă cu două luni — lumina pe întreg apartamentul și i-a prezentat lui Ghibu chitanța pentru defalcare. Acesta a luat chitanța și pretinzînd că Rus nu plătește lumina i-a tăiat curentul electric scoțîndu-i siguranța din contor, iar contorul l-a încauiat cu două lacăte. A trebuit o ordonanță prezidențială pentru ca familia Rus să-și recapete curentul electric. La 8 ore mai tîrziu, Ion Ghibu a tăiat iar curentul. (Procuratura nu are nimic de spus?)

ALTE COINCIDENȚE

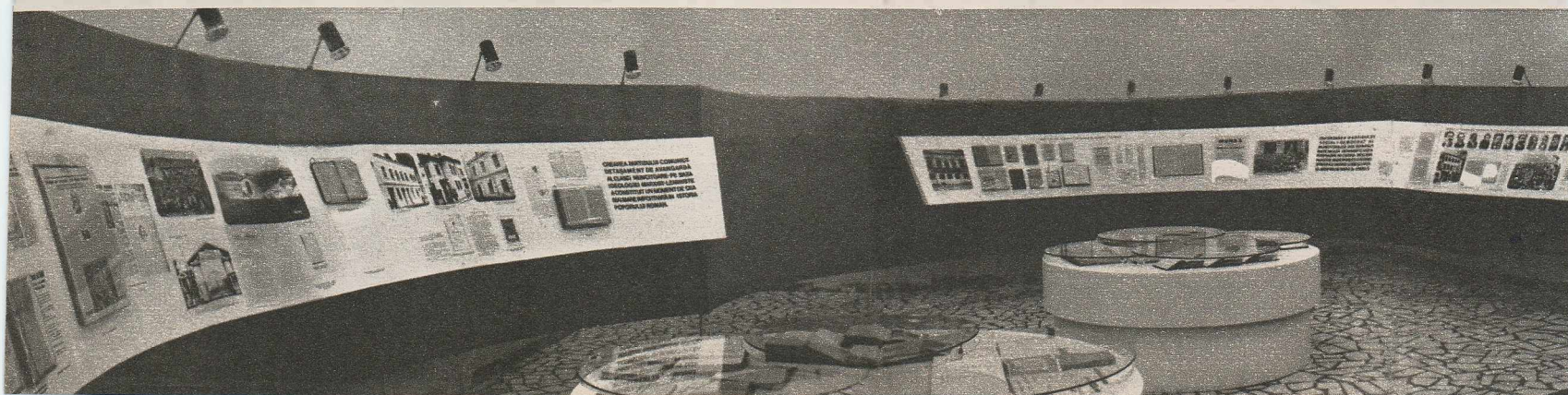
Spun altele pentru că sînt mult mai multe decît am înșirat aici. Om periculos, care îi acuză pe alții de faptele lui, scandalagiu și intrigant înrîit, certat cu justiția nu o dată, acest Ghibu găsește **totuși sprijin**: la sfatul popular pentru repartiție, la sfatul popular pentru obținerea unei autorizații de grădinarit în centrul orașului și, în general, oriunde bate la ușă. Acest om și-a gonit nevasta de acasă și nu s-a găsit încă nimeni să-l trezească la realitate; el crede că poate face orice pentru că nimeni nu l-rpus la punct pentru aceste delictе mai puțin economice cum sînt delapidarea din timpul și nervii altora, din timpul funcționarilor de stat, cum sînt calomnia și violența.

Pînă cînd?

Bazil DUNĂREANU

P.S.

Informăm pe această cale pe tovarășul Lăzărin, de la S.G.L. «N. Bălcescu», următoarele: organele centrale de presă nu sînt subordonate comitetelor executive ale sfaturilor populare, pentru a fotografia o... greșeală nu e necesară nici un fel de aprobare și, în fine, e de preferat ca cei în drept să sancționeze pe vinovați decît să facă mizerii celor care-i descoperă.

● 20 DE ANI DE APARIȚIE A REVISTEI NOASTRE
● SUB STEAGUL MARILOR VICTORII
● BALADA HĂRȚII
● FULGERE ÎN STRATOSFERĂ
● OMUL DE LA TELEFON
● AGENTUL A-54, DUBLU SPION SAU UN CAZ DE CONȘTIINȚĂ?

«Viața Militară» a împlinit 20 de ani de existență. Călăuzită în permanență de învățătura partidului nostru, revista militează pentru educarea ostașilor în spiritul dragostei profunde față de țară, popor și partid, contribuind la uriașa operă de construcție a României socialiste. «Viața Militară» a publicat și publică lucrări inspirate din trecutul de luptă al poporului, din viața militară contemporană, oglindind procesul de continuă înnoire a armatei noastre și marile sale victorii repurtate în cursul a peste două decenii. Munca avântată a oamenilor muncii, arta și știința ocupă un loc de frunte în paginile revistei.

Cu prilejul împlinirii a două decenii de activitate rodnică, «Flacăra» felicită revista «Viața Militară», urindu-i noi succese în îndeplinirea nobilei sale sarcini.

TELEGRAME DE ȘANTIER

În aceste zile de sfârșit de septembrie, din uzine, fabrici și de pe șantiere, din toate colțurile țării ne-au sosit vești despre îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor de plan pe primele trei trimestre.

Minerii de la cea mai mare exploatare de cărbune cocsificabil din țară — mina Lupeni — ne informează că anul acesta au extras și livrat uzinelor siderurgice din țară, peste sarcinile de plan la zi, mai mult de 38 000 tone cărbune cocsificabil și în plus au realizat mai mult de o jumătate de milion de lei economii la prețul de cost planificat.

Îndeplinind sarcinile de plan cu 9 zile mai devreme, furnaliștii de la uzinele siderurgice «Victoria» din Călan, care dețin steagul roșu de unitate fruntașă pe ramură, au înregistrat și un alt succes: realizarea în întregime a angajamentelor anuale luate în întrecerea socialistă.

27 ORE NONSTOP

Competiție dură, epuizantă dar cu autoritate înscrisă în tradiția curselor automobilistice, Raliul României (ediția a II-a) a marcat anul acesta un record de participanți: 63 de echipaje dintre care trei feminine.

Din clipa când s-a dat startul din fața pavilionului Expoziției din Piața Științei și pînă la sosirea la același punct, concurenții (majoritatea la

Prima mare unitate industrială din Banat care și-a realizat sarcinile de plan pe primele trei trimestre, cu mult înainte de termen, a fost Uzina constructoare de mașini din Reșița. Măsurile întreprinse aici pentru organizarea științifică a producției și a muncii, precum și dotarea secțiilor cu noi agregate complexe de mare randament, au permis constructorilor de mașini din Reșița să producă peste prevederile planului la zi mai mult de 330 de tone echipamente hidromecanice pentru șantierul complexului hidroenergetic de la Porțile de Fier.

Cu 9 zile înainte de termen au realizat sarcinile de plan și constructorii obiectivelor industriale din Lunca Sucevei. De remarcat că pînă la această dată peste 80 la sută din planul anual de construcții și montaj pe acest șantier a fost îndeplinit.

bordul unor mașini Fiat, Renault și Wartburg) s-au avîntat într-o cursă spectaculoasă nonstop de 27 de ore, care, pe lângă satisfacțiile oferite celor mai «juți de roată», a înregistrat multe pene organizatorice și câteva accidente — din fericire nu prea grave.

În numărul viitor al revistei noastre vom publica un fotoreportaj de la Raliul României.

Pînă atunci un instantaneu de la probele de viteză.

Fotografie de Eugen IAROVICI

ATRIBUTELE ȘI FUNCȚIILE CONDUCERII ÎNTRINDERILOR

de conf. univ. C. PINTILIE

Întreprinderea este un organism complex în care se desfășoară o multitudine de activități. După natura și scopul lor acestea se grupează și formează ceea ce, în știința conducerii, se numesc funcțiile întreprinderii. Mecanismul care comandă și asigură desfășurarea normală, coordonată și corelată a funcțiilor acestui organism este conducerea întreprinderii, care-și exercită în acest fel atributele ei esențiale.

Care sînt aceste atribute și care sînt funcțiile de bază ale întreprinderii? Să încercăm împreună cu cititorul acestui articol să dăm primul răspuns punîndu-ne această întrebare: ce înseamnă a conduce o întreprindere?

A conduce o întreprindere înseamnă: a prevedea, a organiza, a dispune, a coordona și a controla.

A prevedea, adică a studia și a cunoaște viitorul întreprinderii și pe această bază a hotărî (decide) obiectivele de realizat pe o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp prin elaborare de planuri de perspectivă curente și prin programe de acțiune.

A organiza, adică a concepe modul de realizare a obiectivelor stabilite, a recruta și instrui personalul și a stabili ierarhia și structura organizatorică a întreprinderii, a asigura aprovizionarea cu materii prime, materiale, utilaje etc. și desfacerea produselor finite. Organizarea înseamnă practicarea diviziunii muncii și presupune constituirea unui organism dublu al întreprinderii: material și social (oameni și relațiile dintre ei). În mod corespunzător, organizarea activității unei întreprinderi presupune: stabilirea structurii organizatorice a conducerii întreprinderii (organizarea conducerii), organizarea producției și organizarea muncii.

A dispune sau a comanda, adică a face personalul să lucreze. Artă de a comanda cere cunoașterea legislației, condițiilor de lucru și aptitudinilor fiecăruia, eliminarea celor nepricepuți, valorificarea exemplului bun. Aici intră în joc autoritatea, răspunderea, inițiativa și disciplina.

A coordona, adică a lega, a uni și a îmbina toate acțiunile și toate eforturile în vederea realizării obiectivelor prevăzute și a evita munca sectară între servicii, fixînd sarcini precise fiecăruia și stabilind legături între ele.

A controla înseamnă a urmări ca totul să se îndeplinească în conformitate cu regulile și dispozițiile date în vederea realizării programelor de acțiune aprobate.

Regrupînd atributele enumerate se poate spune că munca de conducere este acțiunea prin care se planifică, se organizează și se controlează activitatea unei întreprinderi și relațiile acesteia cu exteriorul, pentru a-i asigura astfel desfășurarea funcțiilor ei și atingerea scopului propus^{*)} cu alte cuvinte, este vorba de ansamblul activităților desfășurate de un om sau de un colectiv în scopul atingerii obiectivelor unei întreprinderi. Acest proces dinamic progresiv și succesiv se desfășoară atît pe ansamblul întreprinderii, de cît pe conducerea ei de vîrf, cît și în cadrul funcțiilor de bază specializate ale acesteia. Dar ce sînt și care sînt aceste funcții?

Înainte de a răspunde la această întrebare, citeva scurte comentarii în legătură cu atributele conducerii.

Din enumerarea acestora și contrar a ceea ce se spune uneori, rezultă că organizarea este doar unul din atributele conducerii. Deci a conduce înseamnă mai mult decît a organiza. Dacă multe din atribute se pot delega, atributul fundamental al conducerii, care nu se poate sconta sau delega, este cel pe care un celebru economist îl reda în felul următor: «Conducerea superioară gîndește problemele esențiale ale întreprinderii, dezvoltă și fixează obiectivele generale, ia deciziile fundamentale, transmite aceste decizii, urmărește și sprijină realizarea directivelor fixate, apreciază rezultatele, revizuieste uneori obiectivele».

Sub aspectul importanței pe care le au, pot fi perioade cînd, în activitatea de conducere, unul sau altul din atributele ei au o importanță deosebită. De exemplu, în țara noastră, în actuala etapă, cea mai importantă sarcină a conducerii întreprinderilor, ca și a organelor centrale, este perfecționarea organizării producției și a muncii, unde neajunsurile și lipsurile existente în acest domeniu împiedică utilizarea completă a tehnicii de înalt nivel cu care întreprinderile noastre au fost dotate.

Să dăm acum răspunsul la întrebările la care am rămas datori. Ce sînt și care sînt funcțiile întreprinderii?

Funcția unei întreprinderi grupează o sumă de activități de același gen, deci activități specializate, care se referă numai la o latură a activității întreprinderii.

Între funcțiile esențiale se numără:

Funcția tehnică cuprinde toate activitățile în legătură cu producția: pregătirea și programarea producției, organizarea și alimentarea locurilor de muncă, controlul calității produselor etc. Funcția tehnică se referă la însăși activitatea de bază a întreprinderii: realizarea de produse sau prestări de servicii.

Funcția comercială, în care sînt cuprinse activitățile de aprovizionare și desfacere, cu toate operațiile pe care le comportă: alegerea furnizorilor, a mijloacelor de transport, distribuirea cea mai rațională etc.

Funcția financiară, procurarea de mijloace financiare circulante necesare desfășurării normale a unui ciclu de producție care începe cu plata materiilor prime și materialelor achiziționate și se termină cu încasarea produselor livrate. În cadrul acestei funcții se urmărește economisirea de mijloace circulante prin accelerarea vitezei de rotație a acestora, realizarea beneficiului etc.

Funcția contabilă, prin exercitarea căreia se poate cunoaște clar situația economică a întreprinderii.

Funcția cercetării științifice și dezvoltării are rolul de a asigura dinamismul și creșterea eficienței întreprinderii prin asimilări de noi produse și procese tehnologice și prin perfecționarea celor existente. În țările dezvoltate cercetarea științifică și aplicarea rapidă în producție a rezultatelor obținute reprezintă cel mai important factor de competitivitate al întreprinderilor.

Funcția informării interne și externe, pentru a se cunoaște posibilitățile proprii ale întreprinderii, situația altor întreprinderi fruntașe din țară și străinătate, situația pieței interne și externe, a experienței mondiale înaintate etc. O astfel de informare presupune o multiplicare a canalelor de obținere a informațiilor. Informațiile veridice și complete asigură o temeinică fundamentare a deciziilor luate de conducerea întreprinderii.

Funcția de securitate a salariaților și bunurilor întreprinderii se realizează prin: protecția muncii, prevenirea accidentelor, buna depozitare a obiectelor muncii și produselor finite etc.

Activitățile ce se desfășoară în cadrul tuturor funcțiilor întreprinderii sînt interdependente și au ca scop final realizarea în condiții optime a sarcinilor întreprinderii și dezvoltarea ei în viitor.

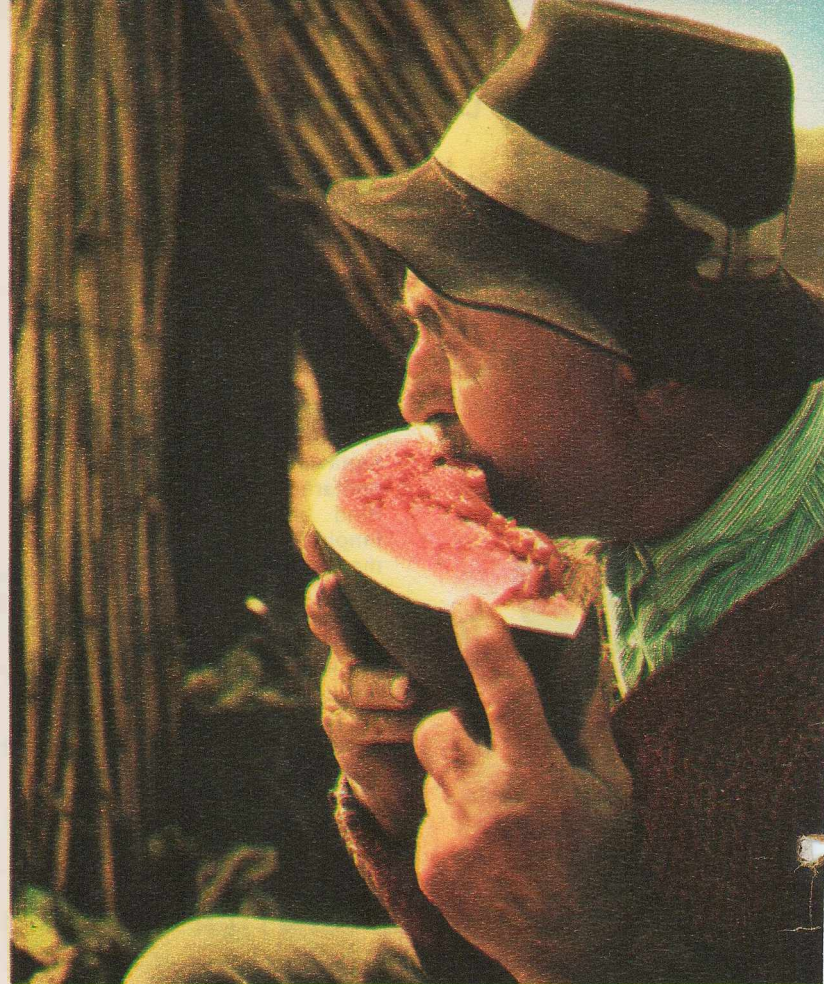
Desfășurarea normală a activităților în cadrul funcțiilor întreprinderii depinde de capacitatea, priceperea și pregătirea celor care îndeplinesc aceste funcții, precum și de modul cum sînt organizate aceste activități. Spațiul nu mai îngăduie însă să abordăm aici și aceste probleme, asupra cărora vom reveni în numere viitoare.

^{*)}K. Junkerstorff: Internationaler Grundsatz der Wissenschaftlichen unternehmensführung. Walter de Gruyter, Berlin 1964, pg. 29.

ECONOMICE

ATRIBUTUL ȘI FUNCȚIILE

ANOTIMPUL DE AUR

Dulce-i pepenele ținut la răcoare, în colibă.

Trebuie să călătorești dincolo de barierele orașului ca să înțelegi semnificația anotimpului de aur. Trebuie să faci această călătorie în același răstimp cu mișcarea de revoluție a pământului în jurul soarelui, pentru că nici un an nu seamănă cu celălalt, după cum nici eu, nici dumneata nu sîntem azi la fel ca ieri...

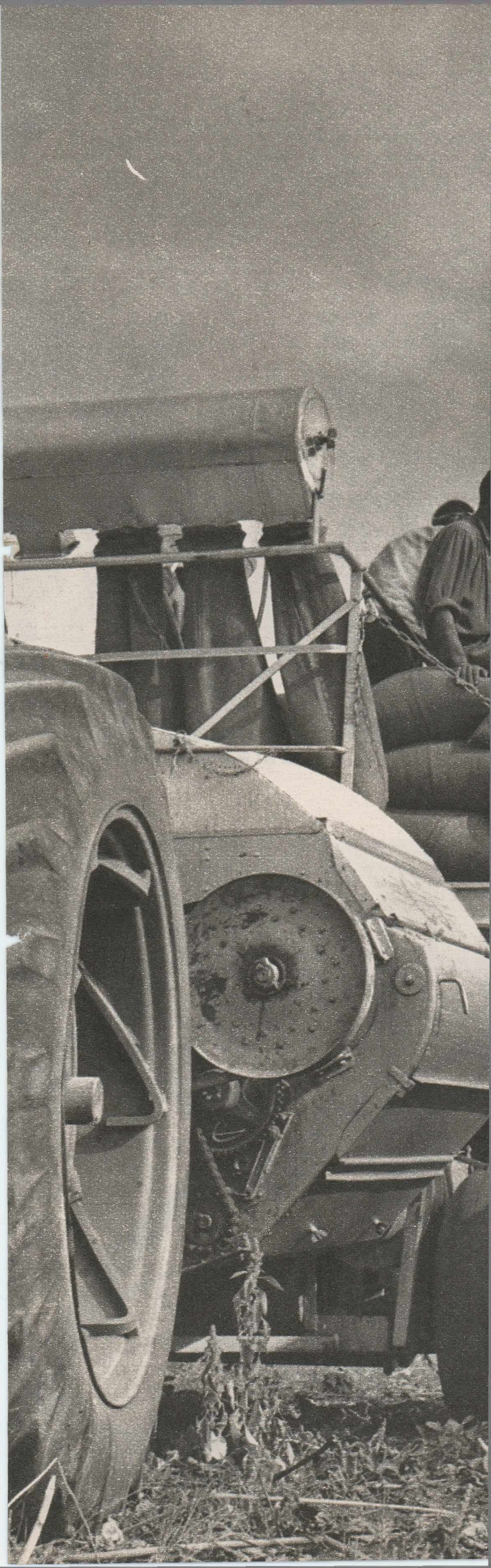
Reportaj de C. BOZBICI
Fotografii color de Eugen IAROVICI

Desen în alb și roșu.

Toamna ogoarelor — anotimpul de aur — nu începe totuși, ca în metafore, o dată cu rugina din frunze, ci mai degrabă cu asaltul pașnic în plin Cuptor al combinelor. E epoca grîului cînd Bărăganul triumfă, cînd oceanul de aur al holdelor nu se mai sfiștește nici de vînturi, nici de furtunile care călătoresc pe nori. Anul acesta, mai mult ca altă dată, grîul, acest rege al pămînturilor dunărene, și-a arătat puterea. Am avut o recoltă bună, o producție superioară celei planificate. Producții mari de grîu au realizat cooperativele agricole din regiunile Dobrogea, București, Ploiești. În multe locuri s-au depășit 3 500 și chiar 4 000 kg de grîu la hectar: Întreprinderea agricolă de stat Cobadin a realizat 4 100 kg, cea de la Mangalia 4 660 kg, Cooperativa agricolă Dobrosloveni (reg. Oltenia) 4 888 kg/ha etc. Pămîntul românesc e darnic cu cei harnici. Și mereu a fost așa. Dar nu totdeauna ca în anii aceștia, cînd a beneficiat de zecile de mii de mașini agricole, de sutele de mii de tone de îngrășăminte chimice, de buna organizare a producției, de cantitățile sporite de semințe selecționate. Datele statistice arată că în 1967, în cel de-al doilea an al cincinalului, agriculturii i-au fost destinate circa 6 000 000 000 de lei. Agricultură are «secretele» sale și printre cele mai eficace ar trebui enumerate experiența și cercetarea științifică. Cercetători și savanți în vaste laboratoare întinse pe zeci de hectare, răspindite în întreaga țară, veghează și luni și ani, cu răbdare, germinația semințelor, creșterea plantelor, rodul lor, și creează noi soiuri, care să dea rod mai bogat, să reziste la intemperii,

(Continuare în pag. 6)

Tot mai multe agregate specializate se folosesc la culesul recoltei, câteva zile la I.A.S.-Alexandria binele au recoltat zeci de hectare plantate cu floarea-soarelui.

... să se simtă mai bine în haina pământului dintr-un colț sau altul al țării. În ultimul an s-au introdus în circuitul agricol 6 soiuri de hibrizi noi de grâu, de porumb, de sfeclă etc. Soiurile intensive au ocupat 60% din suprafața însămânțată cu grâu în cooperativele agricole, ceea ce și explică obținerea unor recolte mari.

În aceste zile încă nu se cunosc datele sintetice definitive la culturile care se recoltează în miezul toamnei. Sîntem în plin cules al porumbului. În vii și în livezi culegătorii nu mai prididesc. I-am văzut în podgoriile Moldovei și ale Banatului, pe plantațiile de pomi ale Bistriței, Argeșului și Ploieștilor.

— Cum a fost recolta? — am întrebat.

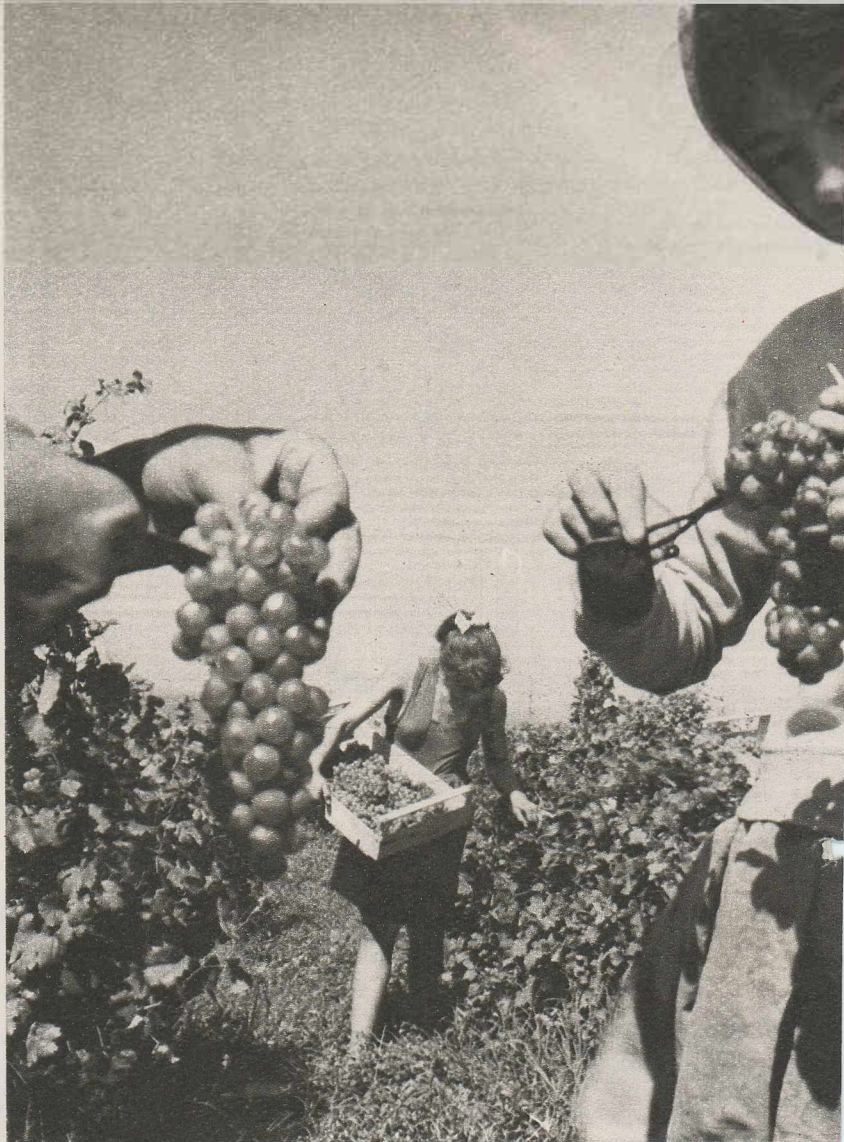
— Bună, an de an mai bună — ni s-a răspuns.

Cercetînd cîteva tabele sinoptice, privind unii indici economici ai dinamicii agricole în regiunea Ploiești am constatat că afirmațiile au temei. Producțiile medii obținute la principalele culturi sînt în

creștere în ultimii trei ani. Iată cîteva cifre: porumb (la hectar): 2 051 kg, 2 174 kg, 2 808 kg; sfeclă de zahăr (la hectar): 22 082 kg, 22 968 kg, 29 264 kg; struguri: 3 179 kg, 4 016 kg, 4 898 kg.

Pe terenurile irigate care s-au dublat (de la 6 593 ha în 1965 la 12 844 ha, în 1967) s-au obținut la unele culturi, cum este porumbul, recolte mari: 5 600 kg/ha la C.A.P.-Ghergheasa, 6 636 kg/ha la C.A.P.-Brădeanu, 7 000 kg/ha la C.A.P.-Buda. A crescut și valoarea medie a zilei muncă în ultimii trei ani de la 19,63 lei la 24,17 lei, în unele cooperative agricole înregistrîndu-se sume importante: Ghergheasa 39 lei, Vadu Săpat 40,50 lei, Bucov 45 lei etc.

Roadele cîntăresc greu în cumpăna toamnei. Să ne bucurăm deci de ele în această Zi a recoltei, sărbătoare a cîmpurilor românești, zi în care ni se aduc nouă, tuturor, cele mai aromate fructe ale livezilor, cele mai dulci poame ale viilor, toate darurile anotimpului de aur.

Se selecționează cei mai frumoși struguri de masă.

Agricultură la înaltă tensiune.

Din însemnările unor ofițeri de miliție

LUPTA CU NECUNOSCUTUL

de Marin BÎRSAN și Isaia POPA

...Priveam pe geam, la zăpada care se așternea. Unul din telefoane zbîrnii prelung. O voce de bărbat, sufocată, se precipită la capătul firului:

— Azi, pe la orele 7, m-am dus să iau niște lemne din pivniță și am văzut la intrare, trîntită la pămînt, o femeie... Stătea nemișcată. Nu știu ce-i cu ea, dar vă rog să veniți imediat... Parcă e moartă...

— Cine sînteți și la ce adresă se află femeia?

— Str... nr. 14...

Am pus telefonul în furcă. Apoi, imediat, mașina în care ne aflam zbură spre locul indicat.

...Clădiri vechi, aparținînd începuturilor Bucureștiului comercial, clădiri cu intrări întortocheate, cu zeci de depozite de mărfuri, cu obloane trase.

Ne oprim la nr. 14. Sintem întîmpinați de un cetățean care ne aștepta nerăbdător și înfricoșat. Ne spune: Bine c-ați venit... M-am uitat din nou în pivniță... e o femeie... eu v-am dat telefon... Unul din noi își notează în carnet primele date: **Sesizați telefonic... str... nr. 14... femeie în pivniță...** și altele. Cazul începe astfel să-și aibă primele file, primele date.

Cercetările efectuate la fața locului (au durat cîteva ore bune) n-au dezvăluit altceva decît situația de fapt: crimă din sadism sau răzbunare, comisă asupra unei femei a cărei identitate nu se cunoaște. Dar ce căuta în pivniță? Cine era victima, din ce mediu provenea? Cine putea fi autorul crimei?

Cadavrului neidentificat i-au fost făcute fotografiile ale feței — pentru a se putea reconstitui imaginea capului acum zdro-

bit. Investigațiile întreprinse pentru stabilirea identității victimei au început pe baza fotografiei obținute. Studiind cîteva elemente (îmbrăcăminte, gust, îngrijire) am ajuns la ideea că femeia era de condiții morale discutabile. Era, într-un fel, un prim indiciu. După numai cîteva zile «necunoscutul» a început să se destrame. S-a putut constata că femeia frecventa localurile din Piața Unirii și din împrejurimi. Dar identitatea ei rămînea tot necunoscută.

Paralel cu operațiunile de identificare a cadavrului s-au efectuat cercetări pentru a se stabili dacă nu cumva careva dintre locatarii imobilului ar fi putut avea vreo contingență cu crima. Suspiciunea era întărită de urmele de sînge care deuceau pînă la etajul I. ... **Urme de sînge prin stropire** — suna procesul verbal — **s-au găsit pe ușa apartamentului ce aparține lui M.P. Bucătăria comună a patru familii de care se folosește și M.P., prezintă de asemenea urme de sînge.**

M.P. era un tehnician necăsătorit, iar în seara comiterii crimei a venit acasă după orele 23. Nu cumva M.P. a avut discuții violente «pe teme amoroase» cu femeia (pe care o cunoștea mai de mult) și apoi a omorît-o în pivniță? Primele verificări — extrem de minuțioase — ne-au făcut să deducem că M.P. nu ar fi putut întreține legături cu o astfel de femeie. Totuși... În meseria noastră totdeauna există — și e bine să existe — și un «totuși»... M.P. era des vizitat de femei, era o fire închisă, un om răutăcios, nu se înțelegea cu vecinii (dependințele comune...). În toiu! supozițiilor noastre apare și rezultatul ana-

lizei: sîngele era de... pasăre. A tăiat M.P. vreo pasăre? Și dacă da, cum a ajuns sîngele pe ușa lui? Lucrurile trebuiau clarificate — deși sîngele era de pasăre... Și s-au clarificat: un vecin care nu-l agrea, ca să-i facă șicane, i-a stropit ușa cu sînge de găină... O glumă mai mult decît stupidă, care ne-a cam indus în eroare.

Au mai trecut cîteva zile. Una din numeroasele informații culese suna cam așa: «Femeia din fotografie a fost servită într-o seară de mine la bufetul în care lucrez; stătea la o masă cu un individ și au consumat mici și bere». Informația era prețioasă pentru că ne pune în fața primului om care știa ceva. Necunoscuta începe să devină cunoscută; știam pe unde se învîrtea, cum era îmbrăcată, cu cine a fost la masă. Ne aflăm pe drumul bun. Vag, dar bun. Deși, e posibil ca semnalmente «presupusului criminal» să difere flagrant în ultimă instanță de acelea ale «criminalului propriu-zis»...

Datele furnizate de chelner au fost confirmate de necropsie, iar orele omorului — stabilite pe cale medico-judiciară — coincideau cu orele cînd femeia necunoscută împreună cu individul, tot atît de necunoscut, au plecat de la restaurant. După semnalmente, autorul nu putea în nici un caz să fie M.P.

De fapt era singurul lucru pe care-l știam precis.

Căutări, căutări... În fine, o cetățeană oarecare recunoaște în fotografie pe o femeie numită «Nuți», care a locuit prin cartierul Colentina din București. Au urmat investigații peste investigații

în cartier, comparații — sute de comparații — de fotografii... Și taina începe să se dezlege. Victima era CRISTINA NICULESCU, de 25 ani, necăsătorită, domiciliată în București, fără ocupație, cunoscută ca o femeie cu o moralitate discutabilă; în jurul ei se învîrteau mulți bărbați. Care putea fi, dintre acești necunoscuți, tocmai acela care a fost în ultimele ore cu victima? Era un tip de 1,70 m, la circa 26 ani... Avea barbă destul de mare. Nu se cunoșteau bine. Dacă-l văd, aș putea să-l recunosc. Au stat la masă pînă la orele 21, apoi au plecat împreună... Atîta știa și atîta ne putea spune chelnerul.

Au continuat zile și nopți de cercetări perseverente și minuțioase. Pînă cînd, una din informațiile culese arată că un individ pe numele de GRIGORE NICULESCU, născut în anul 1938, certat cu legile, purta barbă în perioada comiterii acestei crime. Verificările stabilesc un lucru important: în perioada în care a fost ucisă Cristina Niculescu, Grigore Niculescu comisesse diferite infracțiuni foarte «la vedere», cu ostentație deci; apoi dispăruse de acasă și chiar din București.

Am adunat toate coincidențele de care ne-am izbit și le-am coroborat cu datele obținute din cercetarea cazului. Operația conducea la ideea că Grigore Niculescu ar putea fi autorul omorului. Cu rezerve totuși...

Grigore Niculescu a fost invitat pentru cercetări. S-a discutat cu el îndelung asupra perioadei cu pricina. Omul începe să povestească, să justifice tot ce a făcut în perioada care ne interesa. Nu părea speriat. Dimpotrivă, pe undeva iradia satisfacție, avea aerul omului aflat în siguranță. Ceea ce, firește, ne-a pus și mai mult pe gînduri:

— ...Am fost... am cunoscut... am umblat... am...

Discuția se purta sec, era legată de date, de lucruri verificabile dar fără nici un fel de legătură cu crima. La un moment dat, cînd se simțea mai bine și glumea, i s-a pus o întrebare:

— Grigore Niculescu, de ce v-ați ras barba... mai precis barbișonul?

Și imediat am făcut să-i apară înaintea ochilor dosarul **Cristina Niculescu**.

După cîteva minute de tăcere apăsătoare și nemiloasă așteptare, am primit răspunsul: pe Niculescu l-au podidit lacrimile.

— ...Vă rog... dați-mi o țigară... și lăsați-mă cîteva minute să-mi revin. Știu... știu că știți totul despre mine... vă rog... o țigară...

...O brichetă aprinsă, fum de țigară... liniște... Un minut părea o oră.

— Am cunoscut-o chiar în seara aceea. Am fost la bufetul Argeș, am mîncat mititei și am băut bere... În pivniță n-a vrut să-mi cedeze și... am lovit-o..., a căzut la pămînt și profitînd de întuneric... cu un pietros de 5-10 kg... Eu am omorît-o, eu sînt criminalul... Știu ce mă așteaptă.

După ce a ucis-o, Niculescu a părăsit Bucureștiul cu primul tren. A vagabondat prin țară, a comis infracțiuni pentru a fi reținut și pedepsit pentru ele... Pentru hoție, gîndea el, va primi o pedeapsă mai mică decît pentru crimă...

Așadar:

Necunoscuta a devenit CRISTINA NICULESCU. Necunoscutul — GRIGORE NICULESCU.

Cît de ușor ne este să spunem acestea, acum!

LA DESCHIDERA STAGIUNII BUCUREȘTENE

Înaintea primului gong

de Sanda FAUR

Fotografii de S. STEINER

Actuala stagiune teatrală pare să pășească cu dreptul în viață: la ora la care, în anii trecuți, sălile bucureștene dormitau încă într-o somnolență estivală, la care telefoanele reporterilor sunau în gol la secretariatele literare, la care repertoriile se legănau într-o dulce nesiguranță, la această oră, din acest an teatral, zic, lucrurile se anunță mult mai limpezi. Teatrele repetă, înfierbîntate, noile premiere, pentru că deschiderea se va face, sperăm, cum se cuvine — cu premiere și nu cu reluări (și punctual, în jurul tradiționalei date de 1 octombrie). Unele din teatre au chiar premierele gata pregătite (Naționalul, Bulandra), deși nu știm cum se face dar parcă ne reamintim că unele din aceste spectacole sînt datorii ale stagiunii trecute («Seringa», «Romeo și Julieta», «Privește înapoi cu minie»). Oricum, ele vor fi totuși bine pri-

mite de publicul spectator.

Anul acesta, teatrele bucureștene au mari ambiții clasicizante: vom vedea cîteva piese de Shakespeare, Caragiale, Cehov, Diderot, Dostoievski, Beaumarchais, Lope de Vega; ni se promet cîteva piese reprezentative din dramaturgia contemporană universală — Dürrenmatt, Arthur Miller, Tony Richardson, Maxwell Anderson, Eugen Ionescu, Saroyan și, după cum se întvede, și niște comedii amuzante (care nu vor solicita, sperăm, și acel obligatoriu rabat la calitatea artistică a textului și spectacolului). Dar dincolo de toate aceste promisiuni, și deasupra lor, teatrele noastre au obligația de onoare de a afirma și impune piese noi ale dramaturgiei originale. În acest domeniu, bunele intenții — pe care le afirmă, e adevărat, toate teatrele — nu sînt suficiente. Unele teatre au

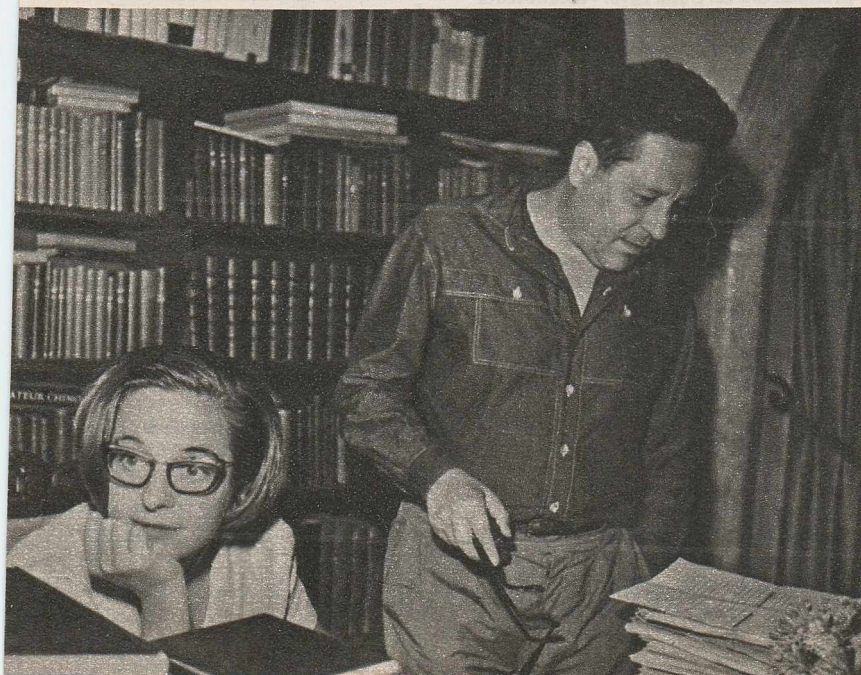
trecut de pragul intențiilor, anunțînd debuturi prestigioase: la Național, Marin Preda cu «Martin Bormann»; la Teatrul de Comedie, Eugen Barbu cu «Sfîntul»; la Teatrul Mic, Marin Sorescu cu «Iona»; la Giulești, Dimos Rendis cu «Incendiul». «Lovitura» lui Sergiu Fărcășan se repetă la Nottara, «Jocul adevărului» al Sidoniei Drăgușanu e în pregătire la Național, și ne putem, firește, aștepta la noi piese ale lui Baranga și Everac. E ceva, desigur, dar nu totul. Așteptăm încă noi piese. Așteptăm noi nume. Așteptăm teatrul din care «să ni se șoptească geniul național» cum spunea Mihail Eminescu.

Pînă atunci, am convorbit pentru dv., pe temele actualei stagiuni, cu cîteva dintre regizorii și actorii bucureșteni. Conversațiile le puteți citi în cele ce urmează.

Scenă lirică în «Martin Bormann»: Ilinca Tomoroveanu și Constantin Diplan.

Sanda Manu și Eugen Barbu: ...Și totuși, înțelegerea dintre regizor și dramaturg e perfectă.

LA TEATRUL NAȚIONAL: „MARTIN BORMANN“

AUTOR: MARIN PREDĂ
REGIA: SORANA COROAMĂ

Redactorul: Dacă ar fi să ne luăm după titlul piesei lui Marin Preda, ar însemna să ne așteptăm la un portret dramatic...

Un portret din care ficțiunea ar fi exclusă — personajul ținînd de istorie și încă de o istorie strict contemporană...

Sorana Coroamă: Este și nu este un portret. Mai exact, este un portret dar realizat prin absența personajului numit în titlu. Fiindcă în piesă apare un erou, fără o identitate precizată, care ar putea fi Martin Bormann — sugerează autorul — dar nimeni nu află pînă la urmă dacă e sau nu realmente. E mai curînd vorba de un climat pe care îl definește acest nume. În fond, piesa pune problema fericirii: pot fi oamenii fericiți sau nu? Și în ce mod, în ce climat își pot realiza fericirea?

Red.: Dacă Bormann e doar simbolul unui climat, cine e atunci eroul de prim plan al acțiunii?

Sorana Coroamă: Jean Paulescu, un gazetar parizian de origine română. Are toată recuzita spectaculoasă a aventurierului, dar spiritul său de aventură e condus, în fond, de setea de cunoaștere a adevărului, de nevoia de a acționa pentru restabilirea adevărului. El pornește în lume pe urmele lui Martin Bormann atunci cînd află, întîmplător, dintr-o no-

tiță de gazetă, că acesta trăiește ascuns pe undeva...

Red.: Și îl întîlnește?

Sorana Coroamă: Întîlnește dragostea. Dragostea imposibilă, irealizabilă tocmai din cauza climatului inuman despre care pomeneam mai sus.

Red.: Ați încredințat rolul principal, după cîte știu, unui tînăr actor al Naționalului, necunoscut încă publicului bucureștean.

Sorana Coroamă: Rolul lui Paulescu e interpretat de Constantin Diplan, un actor despre care veți mai auzi vorbindu-se, fiți sigură. El duce greul piesei în spinare, el transmite ideile piesei (pentru că Marin Preda a scris totuși o piesă care e în primul rînd de idei) și le face nu numai cu profunzime, ci și cu farmec, ca și partenera lui, Ilinca Tomoroveanu, de altfel. Îl veți vedea în spectacol și pe Chiril Economu, în altă postură decît cea de blîndă cumsecădenie pe care i-o cunoașteți.

Red.: O piesă ca aceasta, care se petrece în majoritatea timpului într-un spațiu geografic nedefinit, a pus desigur dificile probleme scenografice.

Sorana Coroamă: Pe care Vladimir Popov le-a rezolvat — trebuie s-o spun — cu o deosebită înghiozitate și finețe. Veți vedea de altfel acest lucru, peste puțină vreme, la premieră.

LA TEATRUL DE COMEDIE, UN NOU „SFÎNT“

AUTOR: EUGEN BARBU
REGIA: SANDA MANU

Redactorul: Așadar, îi pregătiți irezistibilului Sfînt televizat un rival...

Eugen Barbu: Ei, să spunem mai curînd un coleg. Un coleg răbdător, ca și mine: așteaptă de peste douăzeci de ani să-i pun costumul de scenă și să iasă la rampă. Am scris opt versiuni...

Sanda Manu: ... se joacă a noua.

Red.: Sfîntul dv. are și altceva comun cu Simon Templar în afară de cerescul lor pseudonim?

Sanda Manu: În măsura în care un rol interpretat de Mihai Focino poate să vi-l aducă pe retină pe Templar...

Red.: S-avem iertare, dar Mihai Focino are farmecul lui incontestabil.

Sanda Manu: Pe asta mizăm în primul rînd. Cu diferența că Sfîntul nostru nu

se folosește de forța mușchilor ci de cea a spiritului.

Red.: Și, de fapt, ce-ar vrea să cuce-rească?

Sanda Manu: De astă dată, asemănarea dintre cei doi Sfînți e totală: amîndoi vizează naivii.

Red.: Cîteva amănunte mai concrete despre acțiune...

Eugen Barbu: Este vorba despre...

Sanda Manu: Nu, vă rog, nimic despre subiect. De ajuns ne face televiziunea concurență la spectatori, să-i facem și noi concurență la poveștile cu sfînți.

Red.: Vă rog, dați-i totuși voie autorului să spună și el ceva.

Eugen Barbu: Eu prefer să tac; ca autor de provincie ce am fost și care e prima dată jucat în București, am un ușor trac. De altfel, autorul nu contează atît pe textul său (e aici o modestie pe

care nu știm cât s-o credem de sinceră — n.r.), cât pe verva scenică a actorilor.

Sanda Manu: Comedia e declanșată de comicul gras al unor actori ca Nicolae Gărdescu, Mircea Balaban, Marin Moraru și e soluționată de comicul de tentă neagră al lui Gh. Dinică.

Red.: Și totuși, discreția dv. cu privire la subiect o găsec excesivă... În fond, piesa poate fi citită.

Sanda Manu: Nu, mai bine facem noi

câteva mărturisiri. Notați desfășurarea acțiunii:

actul I — iubire, nostalgie, visuri, promisiuni fantastice;

actul II — despărțire, glorie, lovitură de trăsnet;

actul III — mai sperăm, mai sperăm, mai sperăm.

Red.: Ce sperați?

Sanda Manu: Asta chiar că e secret pînă la premieră...

Precum se vede chiar de la repetiții, «Lovitura» îi îndurerează pe unii, îi lasă rece pe alții.

LA TEATRUL MIC: „AMINTIRI DIN DOUĂ DIMINEȚI DE LUNI“

Se pare că Radu Penciulescu, directorul Teatrului Mic, nu și-a pierdut nici exuberanța, nici umorul, deși teatrul pe care-l conduce va intra în stagiune cu trei luni întârziere: sala se află în reparații, ca să țină probabil companie Teatrului C.F.R.-Giulești, aflat în a treia stagiune de reparații.

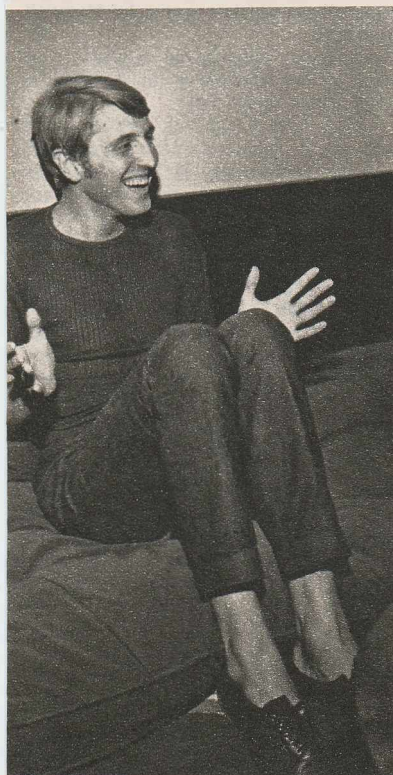
— Și totuși, vă asigur că nu vom rămîne în urmă, ne liniștește Radu Penciulescu. Din ianuarie, veți fi invitați la premierele noastre. La care anume? Probabil că la piesa «Amintiri din două dimineți de luni» de Arthur Miller, în regia lui Ion Cojar.

Ne adresăm deci regizorului:

— E al doilea spectacol Miller la Teatrul Mic, dar prima dv. întîlnire regizorală cu dramaturgul american. Cum vă simțiți în compania lui?

— E o întîlnire rîvnită, o întîlnire buimăcitoare. Arthur Miller însuși a afirmat că «Amintiri din două dimineți

Andrei Șerban e degajat doar cînd nu se știe urmărit de aparatul foto-reporterului.

de luni» îi e piesa favorită și nu știu de ce l-aș contrazice. Curios la acești mari scriitori, totdeauna ultima piesă (în cazul de față penultima: e scrisă în 1965 — n.r.) le întrece pe toate celelalte.

— Ce v-a cucerit la «Amintirile celor două dimineți de luni»?

— Poate faptul că, aparent, nu are subiect. Întîmplările, situațiile, replicile, curg, curg ca viața: piesa nu are nici măcar pauză, se petrece în câteva dimineți de luni, care sînt mereu aceleași și aceleași, reluate obstinat și cenușiu de la capăt. În ciuda acestei aparente lipse de fabulații piesa de față, mai mult poate ca oricare alta, cuprinde atîtea întîmplări, aduce atîtea caractere și destine, atîtea sușuri și coborîri, atîta zăbucium și drame, încît are o densitate anecdotică neobișnuită. Dacă cineva ar încerca să o povestească ar putea lega toate întîmplările de un tînar (în spectacol va fi Dumitru Furdul) care dorește să studie-

„IULIUS CEZAR“ PE MÎNA MEZINULUI REGIEI BUCUREȘTENE

Poate că prezentările nu mai sînt necesare, dar să le facem totuși: Andrei Șerban, mezinul regiei bucureștene, 24 ani, student în anul V la regie. Și-a trecut examenele școlare cu spectacolele «Omul care s-a transformat în ciine» (jucat pe scena teatrului «C. Nottara») și «Arden din Kent» (la teatrul din Piatra Neamț). Deținător a două mari premii obținute la festivalurile teatrale studențești de la Zagreb și Wrocław cu «Șeful sectorului suflate» și «Nu sînt Turnul Eiffel». Fișă grea, să recunoaștem! Și iată-l continuînd lanțul cutezanțelor: primul pas pe care îl face într-un colectiv actoresc cu experiență și prestigiu (pînă acum a lucrat numai cu tinerii săi colegi de institut), îl săvîrșește în compania lui Shakespeare, montînd la «Bulandra» piesa «Iulius Cezar».

Deocamdată, Andrei Șerban e foarte modest. Ușor copilăros chiar: pufnește în ris ori de cite ori fotoreporterul încearcă să-l tragă în poză. Despre intențiile lui regizorale, nu vrea să sufle nici o vorbă:

— Dacă mă încumet să montez «Iulius Cezar», nu mă încumet să vorbesc despre ceea ce voi face... E ușor de înțeles,

LA TEATRUL „C. NOTTARA“ SE REPETĂ O „LOVITURĂ“

AUTOR: SERGIU FĂRCĂȘAN
REGIA: CRIN TEODORESCU

Redactorul: S-ar spune că vă pregătiți să dați «Lovitura»...

Crin Teodorescu: Sperăm, într-adevăr, să fie o lovitură a stagiunii.

Red.: Și pe cine ați dori să faceți cnoacut în afară de noi, spectatorii? În ce loviți?

Crin Teodorescu: Lovim și noi ce-aflăm mai la îndemînă: incompetența, falsa autoritate, falsa principialitate și o mulțime de pseudo: pseudoingineri, pseudo-directori, pseudoconsilieri... Firește, eroul principal, pozitivul, cum ne mai place să spunem, e un inamic al «pseudo»-urilor, care știe să facă cu talent de toate, și mai ales meseria lui de inginer. De un singur lucru nu e în stare...

Dorin Varga: «Nu știu să cînt, nu sînt tenor», spune mereu eroul pe care-l interpretez. Benedict Soveja nu se pîcepe, mai bine-zis nu vrea să cînte la urechea șefilor. E un neconformist eroul meu, un neconformist față de conformismele imbecile, un «furius» în felul lui. Mă simt grozav de bine în compania lui.

La masă (aici se desfășoară repetiția și conversația de mai sus), trei actrițe, toate trei blonde, toate trei gravitînd, cum cere piesa, în jurul lui Dorin Varga-

Soveja. Distribuite exact cum nu te-ai fi așteptat: soțioasa Sanda Băncilă, în chip de fostă soție necredincioasă; Camelia Zorlescu, cu stilul ei «vamp», aspirînd frenetic și cinstit la mîna lui Benedict; delicata, sensibilă Ioana Manolescu, transformată într-un foarte modern și emancipat personaj feminin.

Red.: Atîtea persoane feminine nu strică dosarul lui Soveja?

Sandu Sticlaru: De asta mă ocup eu, «cinstitul» Mitroi...

Red.: Sandu Sticlaru în pielea unui «negativ» periculos?

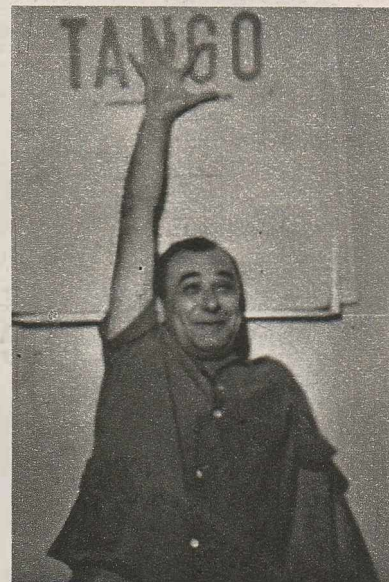
Crin Teodorescu: Vrea, nu vrea, poate, nu poate, Sticlaru trebuie să demonstreze cît de dăunător este acest personaj.

Red.: Fără a-și pierde, sperăm, hazul suculent. Sătiră, satiră, dar spectatorul mai vrea să-și și descrețească nițel fruntea la teatru

Crin Teodorescu: La aceasta vă servi și onorabila adunare actoricească de față: Nucu Pănescu, Al. Clonaru, Ion Siminie alcătuiesc galeria pseudo-urilor, Antan acceptă să fie tatăl lui Soveja, un țăran sfătos, «mucalit»...

Red.: Giurchescu a făcut din «Sonet pentru o păpușă» o farsă grotescă. Ce va fi «Lovitura»?

Crin Teodorescu: Un spectacol «furius»...

Radu Penciulescu, directorul Teatrului Mic, ne liniștește: «Vă asigur că nu vom rămîne în urmă».

ze la universitate, dar trebuie să-și cîștige pînă atunci într-un fel pîinea: și se angajează la un depozit de piese de schimb auto. În viața lui se interferează destinele celorlalți colegi din depozit (și vor fi în scenă Ciubotărașu, Neamțu-Ottonel, Codrescu, Ion Marinescu, Cosma), vieți înecate în automatisme, obișnuință uscată, în repetarea obsedantă a acelorași și acelorași gesturi zilnice.

— O piesă amară?

— O piesă ca viața. O piesă în care nu lipsește pofta de vis, năzuința. Și îmi face o deosebită plăcere că Miller mă invită să fac teatru realist, cu personaje adevărate, cu psihologii adevărate, cu probleme adevărate. Sînt fericit că am de-a face cu o piesă care nu are nevoie de explicații sau justificări. E o piesă ideală pentru actori.

— Dar pentru regizor?

— E o piesă pentru acei regizori care nu țin neapărat să se vadă ei în spectacol.

cînd e vorba de un Shakespeare, cînd va trebui să lucrez cu o distribuție în care se află actori ca Măruță (Cezar), Rebengiu (Brutus), Ștefan Iordache (Cassius), Gina Patrichi (Portia).

— După cite mi-a spus, George Măruță nu vrea să joace rolul...

— Îmi spuneți o noutate tristă, dar eu sper din toată inima că o să-și schimbe părerea. Voi face totul ca să-l conving. Rolul e extrem de important, deși de întindere mică, căci Iulius Cezar e un mit, o legendă, și el nu poate fi jucat decît de un actor cu foarte mare personalitate.

— Veți face un spectacol clasic?

— Da, cît mai clasic deși, firește, o reconstituire istorică ar fi fost ultima din ideile care m-ar fi tentat. În piesă nu e vorba decît aparent de romani, Shakespeare creează caractere și situații general umane, valabile peste timpul roman, el comunică anumite idei filozofice. De aceea ne-am gîndit — împreună cu Ovidiu Bubulac — să facem niște costume de atmosferă, de idee: va fi un unic costum pentru toate personajele, un fel de robă-pelerină pînă la genunchi, din pînză de cort, în culori terne — variații de gri, de verde închis.

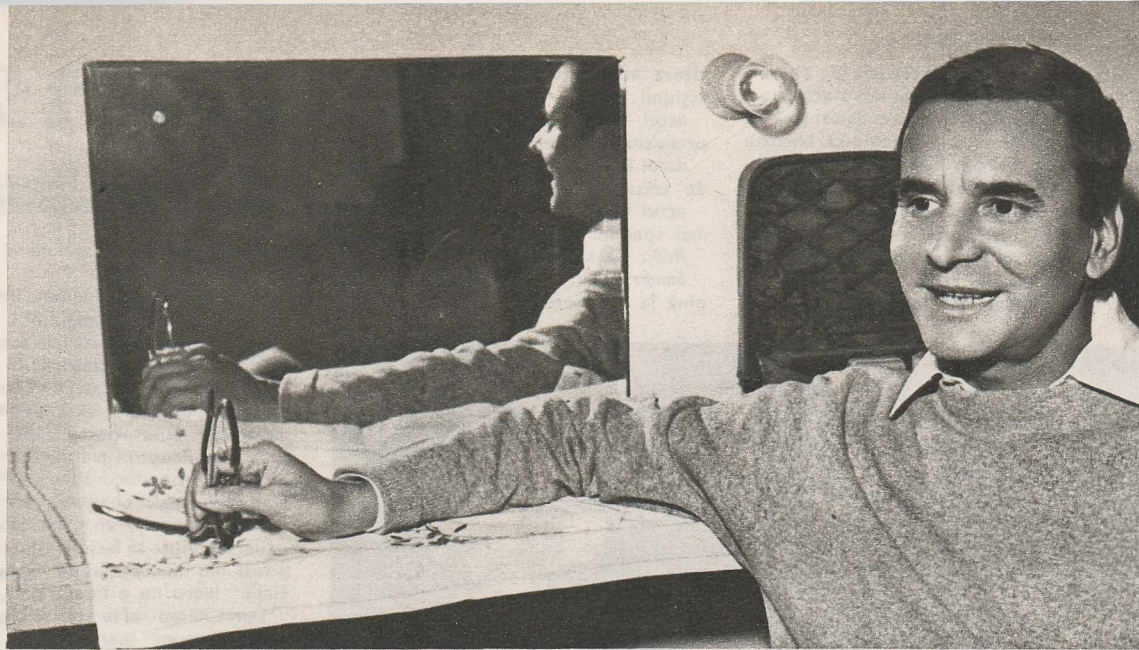
Iar sub această robă, un pantalon de stradă și un pulover. Aceasta va da un fel de amestec de costum, nici clasic, nici modern sau, dacă vreți, și una și alta, ceea ce ne permite să vehiculăm mai ușor marile idei ale piesei, dezlegate de timpul concret al acțiunii. Decorul lui Liviu Ciulei — acel dispozitiv scenic în care va fi montat și «Macbeth» — îmi place mult pentru că e un decor abstract și strict funcțional. Spectacolul se va juca pe scenă și pe o «punte japoneză» — o punte care traversează, peste scaune, mijlocul sălii și pe care actorii vor ajunge la scenă, în așa fel încît spectatorii vor fi prezenți la un moment dat în însuși miezul acțiunii. Iar senatul — unde va fi ucis Cezar — nu are coloane de marmură și fotolii de piatră, ci niște foarte contemporane tribune de manifestatii, care să sugereze caracterul politic acut al piesei.

— Ne-ați spus ce intenții are scenografia lui Liviu Ciulei, ce costume a gîndit Ovidiu Bubulac. Dar ideile regizorale ale lui Andrei Șerban?...

— Pînă în decembrie, la premieră, nu mai e mult. Poate e mai bine să le aflați atunci...

RADU BELIGAN ÎN BERANGER AL DOILEA

«Un prim Béranger te obligă parcă la al doilea: după ce l-am interpretat în «Rinocerii», iată-mă acum din nou față în față cu el, în «Ucișă fără simbrie». Și sper să-l reîntilnesc și în ultima piesă a lui Eugen Ionescu, «Setea și foamea», deși aici eroul nu mai poartă același nume. E însă tot el, mereu el, mereu acel om simplu izbit de mecanismul unei societăți ostile omului, căreia încearcă să i se împotrivescă. Ce aduce totuși nou acest al doilea Béranger? Mi se pare un personaj mult mai complex, mai profund, lucrat mai solid din punct de vedere dramatic. E o partitură pasionantă care cere la un moment dat interpretului un adevărat tur de forță actoricesc. Gândiți-vă: piesa se termină cu un monolog (e de fapt un fals dialog cu ucișășul care tace, ricanînd tot timpul) ce durează 25 de minute. Aproape un întreg act singur pe scenă. Există o lege teatrală în virtutea căreia nici un actor nu are voie (și nu poate!) să rețină singur atenția spectatorului mai mult de 7 minute. Va trebui să calc

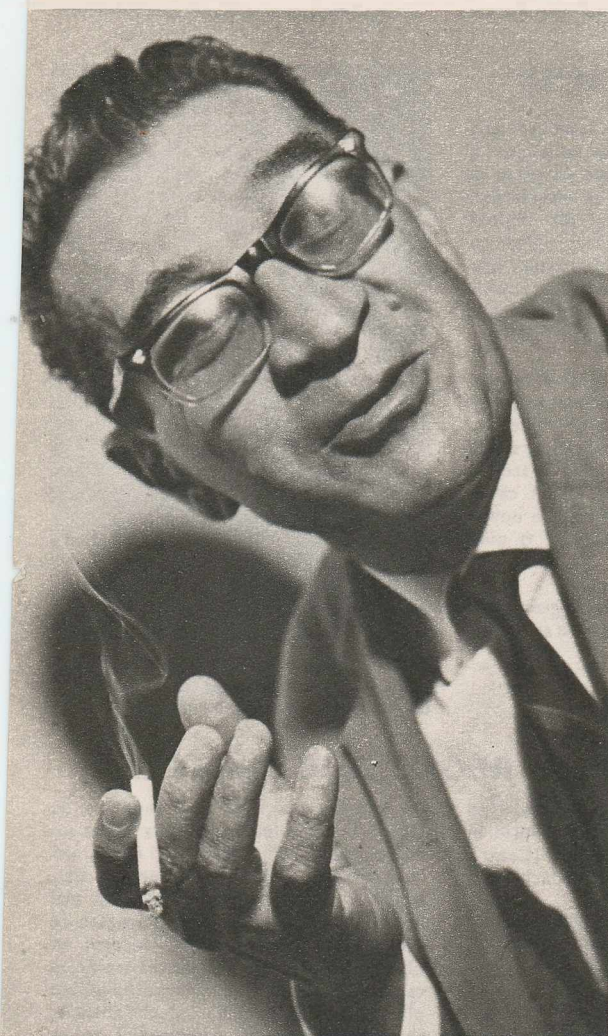

Se pare că Béranger al doilea îi suride lui Radu Beligan.

aceasta lege, să o calc de patru ori. Ce să fac, îmi voi asuma riscul: îl am pe Eugen Ionescu drept aliat în această contravenție... Da, l-am revăzut recent la Paris pe dramaturg, care a fost încin-

tat de perspectiva continuării reprezentațiilor sale la Teatrul de Comedie. Se pare că «Rinocerii» l-au satisfăcut pe deplin. L-am cunoscut și pe Claude Nicot, interpretul lui Béranger din «Ucișăș

fără simbrie»; mi-a plăcut ce a făcut în piesă, dar mijloacele mele actoricești mă vor duce desigur pe un alt drum, în care mă voi strădui să păstrez un echilibru între lirism, umor și tragedie...»

GEORGE MĂRUȚĂ: CÎND CEZAR RĂMÎNE O FIGURAȚIE...

— Sînt transformat tot în semnul mirării că am ajuns să interesez presa. Pe mine nu m-a întrebat nimeni ce roluri voi aborda, nici cum le învăț, nici ce «hobby»-uri am. Pentru că dv. sînteți atît de amabilă și vreți totuși să-mi cunoașteți intențiile, am să vă comunic două. Una, a teatrului, pe care am aflat-o și eu din gazete: se pare că am fost distribuit în Iulius Cezar, din piesa cu același

nume a lui Shakespeare. Alta, a mea: la 1 ianuarie 1968 intenționez să ies la pensie. Cele două intenții nu se prea întîlnesc, din păcate... Căci nu aș vrea să-mi închei modesta mea carieră cu o asemenea strălucită figurație care e rolul lui Cezar. Această piesă superbă s-ar putea numi oricum, «Brutus», «Marc Antoniu», sau chiar «Cassius», cel mai puțin însă «Iulius Cezar»: e rolul de cea mai mică întindere. Shakespeare a vrut și el o dată un titlu comercial și cum Cezar era mai cunoscut ca ceilalți...

— Să înțeleg prin aceasta că nu veți juca rolul?

— Da, puteți înțelege. Nu-l voi juca.

— Nu putem accepta — noi, spectatorii — să considerăm încheiată cariera dv. artistică la 1 ianuarie.

— Dacă o dată cu cîștigarea titlului de pensionar nu-mi voi pierde însușirile actoricești, atunci poate mă veți mai vedea. Pe scenă, pe micul ecran, în film...

◀ Iulius Cezar, un rol care se pare că nu-l prea încîntă pe George Măruță.

ILEANA PREDESCU: „ÎNTRU PLACIDITATE ȘI ARDENȚĂ“

— Ați pășit în stagiune «Privind înapoi cu minie», în chip de placidă nevastă a furiosului Jimmy Porter... Venind după filmul lui Richardson, nu v-ați simțit intimidată de o asemenea cutezanță?

— Credeți că ar fi fost obligatoriu?

— Totuși, după un film făcut la el acasă, un film în care joacă, cum joacă, Richard Burton, un film memorabil...

— De ce n-ar fi și spectacolul nostru?

— Mă rog... Pînă acum, după cîte știu, n-ați făcut film iar Andrei Blaier n-a făcut încă regie de teatru. Cum v-ați împăcat?

— Excelent. El a lucrat cu mine ca un încercat regizor de teatru, iar eu cu el, ca o actriță de film. Debutantă...

— Alison mi se pare cam puțin pentru o întreagă stagiune. Altceva nimic?

— Ba da, la Teatrul «C. Nottara» piesa «Ioana din Lorena» a lui Maxwell Anderson.

— Așadar, după loana engleză a lui Shaw și cea franceză a lui Anouilh, o loană d'Arc americană...

— Nu, numai autorul. Eroina e tot cea care a ridicat asediul Orléansului și a fost arsă pe rug la Rouen. Văzută însă de Anderson printr-o optică contemporană care dă personajului mai multă profunzime filozofică, mai multă umanitate. Întrebările eroinei ajung pînă la sensul vieții și este reconfortant pentru mine — după o incursiune în teatrul absurdului, după un personaj cu o viață falimentară ca Alison — să joc «Ioana din Lorena». Adică un personaj splendid care, realizîndu-și din plin vocația, afirmă pentru toată lumea și pentru toate generațiile pasiunea de a trăi.

— Dacă nu mă înșel, după succesul «Scaunelor» aceasta e noua dv. colaborare cu regizorul George Rafael. Nu ne rămîne decît să vă urăm aceeași reușită...

◀ Ileana Predescu, în drum de la Alison la Ioana din Lorena.

DUPĂ SOPHIA LOREN CARMEN STĂNESCU...

— Cred că regizorul Mihai Berechet nu se va considera lezat (ci dimpotrivă) dacă am spune că oricine ar fi încercat, chiar profan fiind, o distribuție la «Madame Sans-Gêne» pe scena Naționalului, s-ar fi gândit în primul rând la Carmen Stănescu. E ceva comun în temperamentele vulcanice ale amândurora!

— Mulțumesc, aprecierea mă flatează, dar să-i recunoaștem lui Mihai Berechet tenacitatea: de 4 ani, de pe cind repetam împreună «O femeie cu bani», avea ideile regizorale precis elaborate, caietul de regie gata, plastica spectacolului gândită. Ne lipsea doar scena.

— Păcat că ați așteptat-o atîta vreme. Și pentru public, și pentru Teatrul Național căruia nu i-ar fi stricat un succes de casă... Ați văzut-o pe Sophia Loren în filmul «Madame Sans-Gêne»? Cum v-a plăcut?

— Înainte de ea am văzut-o însă pe Marioara Zimniceanu și ea mi-a rămas în suflet: a fost de-a dreptul cuceritoare. De atunci pot să spun că am năzuit să joc acest rol... Filmul? Nu m-a încîntat cine știe ce, dar Sophia rămîne o mare actriță.

— Pe cînd premiera?

— E o întrebare care mă amărăște: se pare că spre primăvară abia, cînd stagiunea începe să se ofilească și apetitul teatral al publicului să scadă. Dacă ar fi după mine, am fi gata în două luni...

◀ Carmen Stănescu visînd la «Madame Sans-Gêne».

▼ Toma Caragiu, așa cum nu va fi în «Cyrano de Bergerac».

TOMA CARAGIU LA „ORA CYRANO DE BERGERAC“

Nu dați crezare minei grave pe care Toma Caragiu a arborat-o în fotografia alăturată: se vede treaba că e o ambiție a actorului de a-și suspenda, măcar pentru clipa blitz-ului, hazul suculent: fiecare din noi dorește să fie cîteodată altul decît e în realitate! Pe scenă — ne promite el — își va menține umorul. Altul însă decît în «Mitică Blajinu», de pildă. Un umor subțire, spumos, foarte francezesc, așa cum i se cuvine lui Cyrano de Bergerac.

— Da, e un vis nutrit din pruncia actoricească, așa că iată, mi-a sunat ora Cyrano și sînt — cum să spun ca să nu pară banal, dar va părea — realmente încîntat că-l voi juca. Cyrano e un entuziast, un cald, un lucid, un ironic și astea au fost atuurile lui dintotdeauna. Dar regizorului Valeriu Moisescu și mie ne-a surîs, mai ales perspectiva de a putea conversa, prin verbul ascuțit, fierbinte, al lui Cyrano, cu contemporaneitatea, cu contemporanii noștri. Nu găsiți că vor suna amuzant, de pe scena Teatrului «Bulandra», tiradele lui Edmond Rostand țintite, cu adresă precisă, unor realități foarte actuale?

UN CUVÎNT DESPRE VÎRSTA FEMEII

de Eugen FRUNZĂ

Natura e adversarul cel mai convins al monotoniei. Ea rînduiește lucrurile într-o mereu nouă și splendidă armonie în care nimic nu e întâmplător și nimic incremenit. Se succed erele, anotimpurile, se combină culorile într-un joc pururea schimbat; sămînța crește arbore; cărbunele se purifică și devine diamant. Totul e mișcare pe infinita scară a vîrstelor.

Mărturisesc că rîndurile de mai sus s-au născut din sfială. Voind să vorbesc despre ceea ce s-ar numi «vîrsta femeii» și temîndu-mă să calc de-a dreptul pe un teren exploziv, am aruncat mai întîi puntea menită să înfrîzie eventualul șoc.

Și acum — fără glumă. Actele de naștere au dispărut și eu cred în veșnica tinerețe feminină, schimbată de la un prag la altul, cu lumini și cu sensuri diferite. Însă nu mai puțin tinerețe. Pentru că nu discut nici culoarea părului, nici frăgezimea pielii, nici pasul mai mult sau mai puțin vioi, ci mă refer la spirit, la viața lăuntrică. Și privită din acest unghi de vedere, femeia-mamă, îndrăgostită de frumusețea copiilor săi dar și de ideile care conduc lumea spre viitor, îmi pare a nu îmbătrîni, în ciuda brazdelor pe care vremea i le scrie pe chip. E poate o răsplătă pentru rolul eroic ce i-a fost atribuit în însuși destinul biologic al speciei.

Privind în ochii limpezi ai copiilor, femeia scrutează viitorul, desfide vîrsta și își limpezește proprii săi ochi.

Dar iată și femeii într-adevăr bătrîne. Să facem din nou abstracție de actele de naștere care indică, mai știu eu, abia 20 sau 25 de ani. Să judecăm ființa și atît.

Zece din cele douăsprezece ore nedormite ființa în cauză și le petrece într-o lascivă plictiseală de bulevard sau cafenea. Sub stogul de fîn, violent răvășit cu furcă în creștet, s-ar zice că meditează sau adușmeacă un cîntec profund. Eroare! Dumneaei n-a vrut să învețe, nu vrea să gîndească și nu știe să cînte cu adevărat. Preferă să se boiască profesional, să facă amoruri de o zi, să caște la lume mincînd pensia mamei și să îmbătrînească fără a fi știut ce înseamnă de fapt a trăi. Măcar de și-ar da seama că poartă în poșetă un act de naștere fals! Nu, zău, te minți și ne minți, femeie bătrînă! Oglînda? E un martor mincinos. Pînă la urmă adevărul se va impune ca un regret amar și înfrîziat.

Așadar vîrsta femeii?

Vorbînd de femeile care se dedică firesc și frumos înaltei lor meniri — nu e decît una singură și o numim tinerețe. Desigur, cu înfățișările și etapele ei distincte, pentru că nimic nu stă pe loc, pentru că natura e cel mai convins adversar al monotoniei.

Fie-mi dar îngăduit să aduc slavă și cîntec pentru tinerețea fecioarei, a mamei și a bunicii.

FRUMOSC ACASĂ LA

1

2

A IV-a bienală republicană de artă populară ne oferă posibilitatea să cunoaștem opera a sute de creatori populari, vorbind nemijlocit și cu forță de sugestie despre modul de viață, obiceiuri, tradiții din toate colțurile țării noastre.

Sînt expuse obiecte reprezentînd felurite genuri de artă populară înfățișate prin variate forme, sisteme de ornamentare, materiale și tehnici de confecționare. Toate exprimă geniul creator al țaranului român, care din generație în generație duce mai departe, dezvoltă și adaptează — la actualele condiții de viață — obiecte (noi — prin concepție, vechi — prin tradiție) care îi slujesc în viața sa de toate zilele.

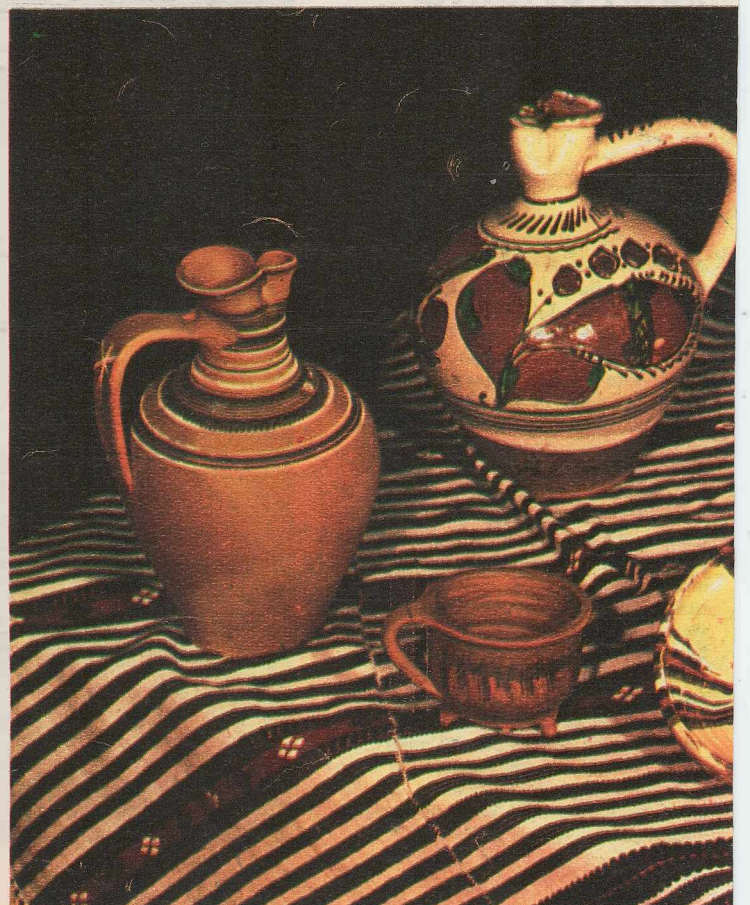
Vă prezentăm cîteva din exponate:

1) **Măștile** «de priveghi» (din Vrancea) sau de «Urșii mari» (din Țara Neamțului) ne sperie sau ne distrează prin aspectul lor grotesc. Confecționate din blană, din lemn, din cîrpe sau hîrtie, «obrazarele» denotă multă imaginație și umor. În expoziție predomină măștile lui Popa Nicolae din Filipești-Neamț, artist popular multilateral, cu o rară putere de creație. Folosite în

diverse jocuri tradiționale, cuificații străvechi pierdute pe capra, urșii, căiușii etc. «obi» exprimă atitudinea personajului și toate obiceiurile lor se lense, de o lume uitată, pierneșura vremurilor.

2) **Costumul femeiesc** este legat de același pămînt alunde costumul popular sezează prin portul vilnicului în gen de fustă despîcată, adunat mai mari sau mai mici, cu ciliar, rombic sau floral dispus vertical pe suprafața colorată «cicio» al țesăturii. Cămașa, br multă mîgală în motive mărușlicate, ca și marama vaporoză gesc aspectul prețios al costu

3) **Pe o față de masă** din mea Sibiului, învîrstată și război de mină, sînt așezat vase de pămînt de diverse prte, foarte diferite între ele. A vase nesmălțuite păstrînd veștii în formă și culoare, ca cele Maramureș, cu suprafața mbrîtită pe anumite porțiuni, de ornament în humă neagră. ulcioare de Birsa și din Săliș

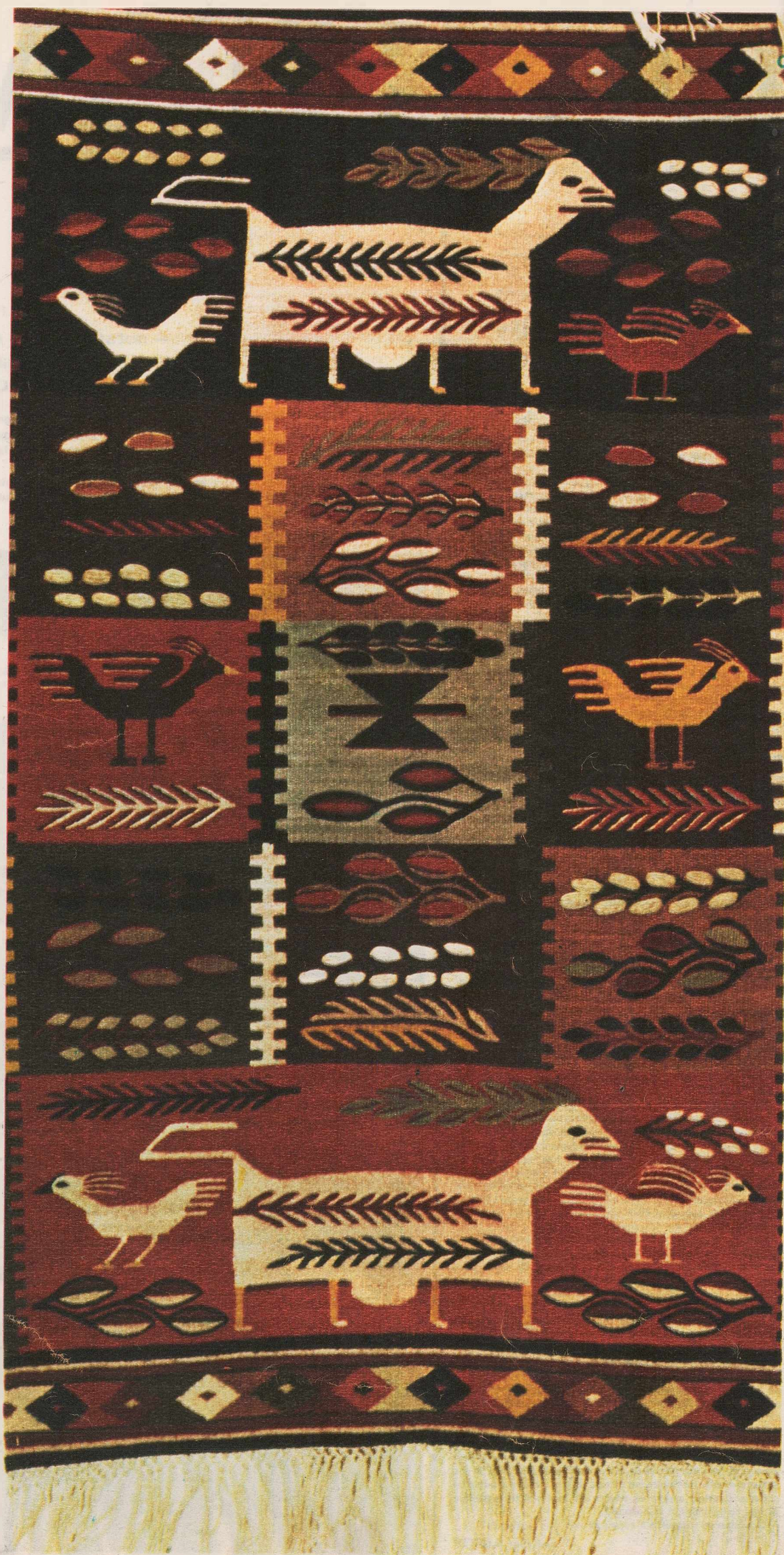
SUL ĂRAN

ului care păstrează linia clasică a am-
orelor greco-romane. Vasele smăl-
uite din Țara Oaşului sînt îndrăznețe
în formă și culoare. Strachina de Pu-
neni se apropie prin decorul ei de o
manieră modernă a artei ornamentale
și poate fi integrată în orice interior
de astăzi.

4) Scoarța oltenească, cu «flori și
păsări» este una din cele mai frumoase
realizări ale genului. O găsim în Olte-
a, și numai în Oltenia, unde frunza
floarea, omul și animalul și-au găsit
în țesătura scoarței oltenești o formă
specifică, schematizată în linii drepte
și stîngaci rotunde, care duc mai
departe întruchipări de cult ale unor
vechi credințe. Astăzi urmele «pomu-
i vieții» sînt simple crengi și flori,
iar simbolul «duhurilor» este represen-
tat de pupeze sau curcani; figurile de
șitări au devenit imagini terestre de
noștri și soldați, așa cum le vede
teanca noastră astăzi. Covorul are o
multitudine de chenare care încadrează
un cîmp central presărat cu crengi
frumoase și flori, cu păsări albe și deli-
cate. Este țesut din fire colorate într-o
tehnică de tapiserie, unică în arta țesă-
turilor casnice românești.

Elena SECOȘAN

Fotografii de Sever CERNESCU

STAMPE

din experiența altora și a noastră

Comentind o emisiune-concurs la care un grup de milionari, un grup de comercianți și un grup de gospodine au răspuns paralel la întrebări privind legislația economică și fiscală (au câștigat, și asta e nostim, gospodinele), un cronicar englez se plîngea de avalanșa concursurilor de televiziune. După părerea lui spiritul competitiv este folosit abuziv în emisiunile televiziunii britanice, care a ajuns să nu mai discearnă între temele necesitînd un asemenea mod de prezentare sau măcar pretîndu-se la el și cele destul de interesante în sine pentru a nu avea nevoie de acest artificiu. Cronicarul nostru susține că a cunoaște subtilitățile și cursele sistemului de așezare a impozitelor este un lucru atît de important încît atenția spectatorului ar fi trebuit să fie atrasă asupra fondului problemei, nu asupra disputei nesemnificative dintre cele trei grupuri.

Pentru a înțelege mai bine substratul obiectivei trebuie să avem în vedere că, într-adevăr, televiziunea britanică organizează neînchipuit de multe și de felurite întreceri.

Dacă însă la Londra se poate exprima opinia că programele televiziunii sînt suprasaturate de concursuri, noi ne aflăm de-abia la primii pași pe terenul acestui gen de emisiuni. Pentru a se pune capăt mai repede tatonărilor neîndeminatice în ce privește organizarea lor, ar fi poate utilă o călătorie de informare a unei echipe (care să organizeze apoi toate concursurile) în cîteva din numeroasele centre unde ele au intrat de mult în rutină.

Cea mai prestigioasă dintre emisiunile-concurs, «Dialog la distanță», a progresat din punct de vedere organizatoric față de anul trecut. În ciuda eforturilor prezentatorilor de a crea o atmosferă cît mai puțin rigidă, cît mai destinsă, atractivitatea spectacolelor a fost însă diminuată de caracterul lor prea solemn și cam greoi.

Acum, la capătul celei de-a doua etape, să reflectăm împreună la modalitățile de a fructifica experiența dobîndită. Fie că se va păstra forma întrecerii între regiuni, fie că se va iniția un concurs între orașe (inclusiv zonele lor folclorice), cea mai urgentă măsură este reducerea dimensiunilor întregului program prin limitarea precisă în timp a componentelor sale. Dacă «Ansamblul coral sau instrumental» nu va mai reuni N formații din regiune ci va fi un cor obișnuit, care va interpreta un singur cîntec (nu întregi oratorii, cantate etc. plus cîteva cîntece patriotice sau populare) și dacă «cel mai frumos dans» va fi cea ce-i spune numele, nu o suită compusă din toate dansurile frumoase, executate de toate colectivele vrednice, se va face primul pas spre încadrarea spectacolului în limite normale. Cel mai important este însă să se revizuiască și să se precizeze definiția numărului final. Văzut ca un caracter al întregului program, ca o sinteză a folclorului regiunii sau, uneori, ca un scenariu de sine stătător, el nu mai izbuteste să rețină interesul telespectatorilor la capătul a citorva ore de solicitare intensă a atenției. Numai neîncrederea organizatorilor în puterea de atracție a unui obicei popular autentic, prezentat fără artificii, poate explica această tendință spre o nepotrivită inscenare monumentală.

Una dintre regulile de bază ale concursului ar trebui să fie cronometrarea timpului alocat fiecărei probe, penalizîndu-se orice depășire a celor cinci (maximum zece) minute legiuite sau chiar întrerupîndu-se, după scurgerea lor, legătura cu sala. În plus, nici o probă să nu poată fi alcătuită din mai mult decît un cîntec sau un dans sau un fragment unic dintr-o lucrare mai amplă. «Dialogul» ar căpăta un nou ritm și o pregnanță sporită și, firește, nu e de disprețuit nici faptul că selecția inițială ar trebui să opereze mai intransigent.

Probleme teoretice — întrebările — n-au influențat niciodată clasamentul nici măcar cu un punct, fiind întocmite în așa fel încît să se meargă totdeauna la sigur. Poate că n-ar trebui amestecate astfel două tipuri diferite de concurs.

Se pare că organizatorii nu au reușit încă să se hotărască pe ce doresc să cadă accentul: pe spectacol sau pe concurs.

Forța de atracție a oricărei competiții este indispensabilă! Așa cum aduce pe stadioane mii de spectatori pe care fotbalul nu i-ar pasiona dacă n-ar avea învingători și învinși, clasamente și Pronosport, ea face să incremenească în fața micului ecran sute de mii de oameni care n-ar fi rămas altfel dîmnică acasă pentru un bun spectacol oarecare. Concursul trebuie deci cultivat cu atît mai insistent cu cît dorința de a populariza anumite manifestări artistice (sau cunoștințe — vezi «La șase pași de o excursie») e mai mare. Ar fi deci o prostie să ne molipsim de snobismul cronicarului britanic.

Sistemul de atribuire a punctelor a fost superior celui de anul trecut, fără ca formula să fie totuși perfectă. Mai intră în joc subiectivismul, ranchiuna, se plătesc polițe, iar unii frunțași ai clasamentului par a gîndi că, pentru a-și păstra poziția, trebuie să nu-i lase pe alții să se apropie.

Organizarea științifică a concursurilor nu-i o glumă.

Felicia ANTIP

— notații dintr-o călătorie în r. p. chineză —

de Mihai NEGULESCU

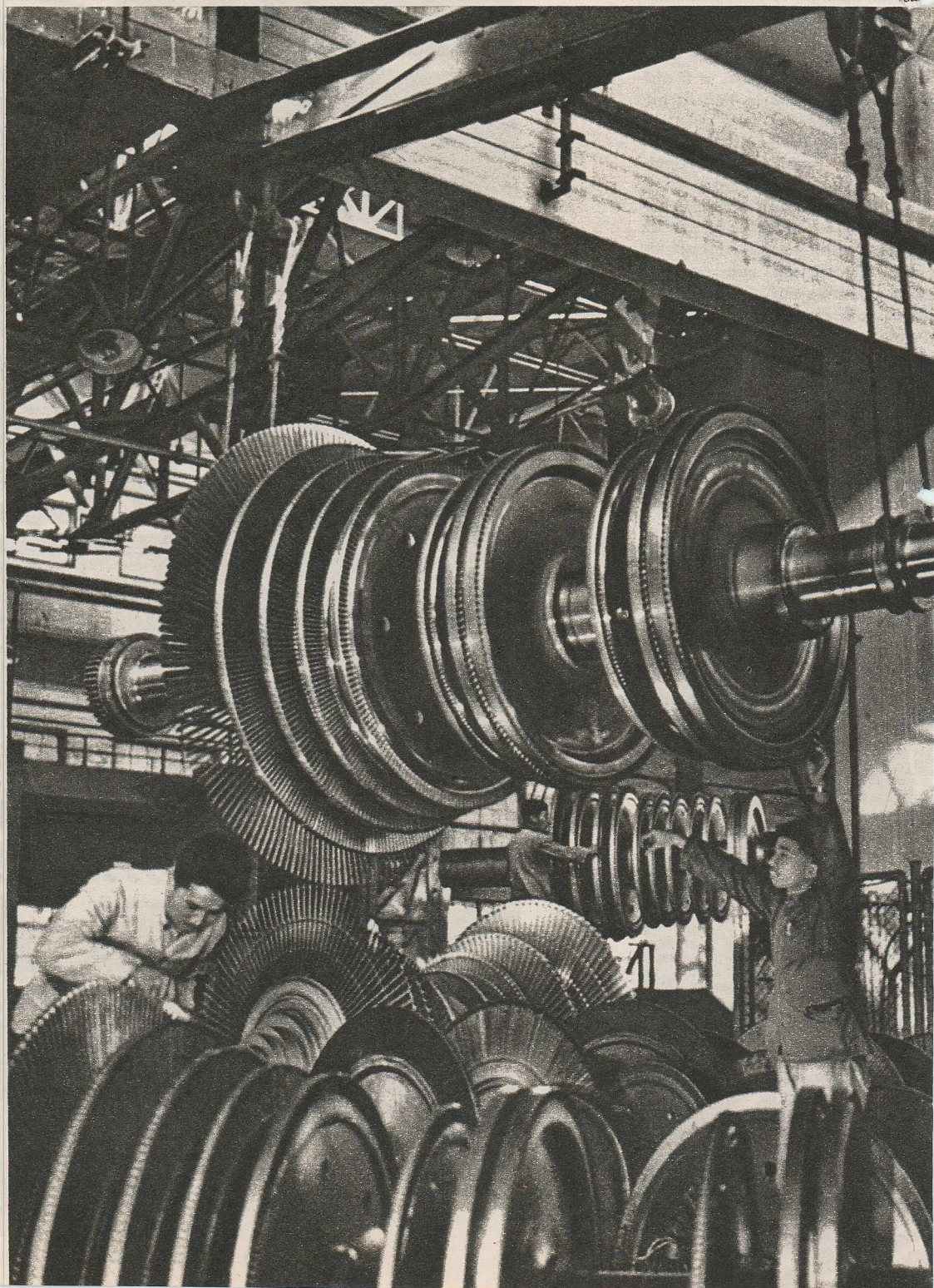
INCRUSTAȚII ÎN FILDEȘ

Sînt sute de ani de cînd opera de migală și iscusință a artiștilor populari din China a cucerit faimă, pînă la zeci de mii de li.

Există, între toate obiectele specifice cu care ne-a obișnuit China, unul de-

osebit, la a cărui naștere au prezidat deopotrivă iscusința și tenacitatea. Șapte, opt, zece și chiar mai multe sfere de fildeș, înălțate una înălțurii alteia, într-o imprevizibilă îmbrățisare de înflorituri și incrustații, iată puterea de invenție și răbdare a unor oameni cu mîni iscusite.

La uzina de turbine din Șanha

Imagine simbolică: un cor alcătuit din reprezentanți ai diferitelor naționalități din R.P. Chineză.

Fiecare sferă e o etapă. Miezul tuturor sferelor-etape stă în forța de plămăuire a unui popor.

TERASE

Zilele și nopțile Chinei îți destăinuie infinite echivalențe, în fapte și gesturi, de muncă ori de creație, a tot ceea ce se investește în asemenea sfere fildeșii, cu ingeniozitate, răbdare și măiestrie. Iată aceste interminabile canale, la șes, interminabile terase, la deal și la munte. De secole, și mai cu seamă în ultimele două decenii de muncă liberă, țărănul chinez s-a aflat într-o continuă dispută cu îndărătnica față a pământului, cu vicisitudinile climatului, cu secătuierea chimică și biologică a brazdei. Impresionează, în oricare dintre provinciile Chinei, perseverența cu care oamenii cultivă și îngrijesc fiecare colțisor de pământ, fiecare loc unde poate să răsară o geană de verdeață. Ore întregi, de-desubtul avionului nostru, s-au perindat treptele și inelele unor veritabile piramide ale fertilității. Pe mii de kilometri pătrați, în provinciile Sen-și și San-și, de pildă, singura formă de relief întâlnită sub ciocul păsării de metal nu era decât o continuă etalare de galbene masele geologice, deasupra cărora verdele vegetației irupe birutor. Privite vertical de la 8 000 de metri, dealurile demprejurul Fluviului Galben nu mai păstrează din imaginea primordială decât autoritatea altitudinii, pe care noi însă nu o mai percepem. Totul, sub avion,

nu este decât o vastă hartă a fertilității redobândite, pe ale cărei neîntrerupte curbe de nivel par a se aduna către culmile dealurilor, secționate sub zodia hărniciei, contururile miraculoase ale unor autentice «sfere în sfere».

VETERANI

În mijlocul unui asemenea conglomerat de terase, între dealuri galbene și riuri cu apă puțină, se află Yen-anul, leagănul sacru al Revoluției populare.

Am întâlnit acolo, în vecinătatea glorioaselor «peșteri» în care au trăit și s-au instruit promoții de ostași revoluționari, pe cițiva dintre veteranii Marelui Marș.

Sînt oameni mărunței, vioi, cu față mică dar cu ochi neastîmpărați. Sînt îmbrăcați modest, ca de lucru, și nu simte nimenea nevoie de ținută festivă și alt decor.

Oamenii aceștia au străbătut crestele munților de zăpadă, și apoi sute de kilometri în sandale de paie, în haine de doc, avînd cu ei doar un pumn de orez. Oamenii aceștia au trecut apoi prin stepa pustie, prin colcătoarele mlaștini. Îi anima o singură mare credință. Aceeași credință care acum, la 18 ani de la proclamarea Republicii, nu le dă nici o clipă răgazul de a se simți niște pensionari. Pe terenurile învecinate căminului lor, în ateliere sau la irigări, palmele bătătorite altădată de patul carabinei sapă, plivesc sau modelează neobosite, dornice să contribuie la sporirea unui tezaur care este, acum, al tuturor.

40 000

dintre cele 40 000 de sortimente produse de același uriaș furnicar industrial care este Șanhaiul.

ȘAO-VEI

Am parcă înaintea ochilor obrajii aceia mici, buclăți, cu care un trup ce prinde vigoare, pași care dezmeticesc drumurile, se avîntă către un punct nezărit. E un trup mic, o față rotundă cu doi ochi migdalați în care cad pentru prima oară întrebările universului și care deocamdată nu știu nici ce, nici cum să răspundă.

E o fetiță din Harbin. Are aproape un an. Sau mai mult — doi, trei sau patru ani. Are anii de cînd se află în sufletul părinților ei, are anii de cînd, plină de o gingașă voinție, a răsărit ca o flință scumpă în visurile, în viața, în familia acestui prieten chinez, care ne-a arătat, de-a lungul a 10 000 de km, cîte ceva din frumusețile milenare ale țării sale, din izbinzile sale pe drumul socialismului.

Călătoream prin China, însoțit de un tînăr profesor din Harbin, absolvent al Universității din București, și alături de imaginile ce ni se perindau prin fața ochilor ne revenea mereu în minte și în suflet imaginea unui copil al Chinei. Fetița ale cărei fotografii ni le arăta aproape în fiecare seară, gureșă fiică a tovarășului nostru de călătorie, a fost botezată cu acest nume frumos: Șao-vei. Ceea ce în limba chineză ar însemna: «Să apărăm ceea ce este mic și gingaș».

Șao-vei, multă sănătate tinerilor tăi părinți.

*eveniment
memorabil*

În legătură cu sărbătorirea centenarului Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România, prof. univ. Șerban Cioculescu, directorul general al bibliotecii, solicitat de un redactor al revistei noastre, ne-a declarat:

«În opera de cinstire a oamenilor și faptelor de cultură din trecut se încadrează, ca un eveniment memorabil, și sărbătorirea centenarului Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. Biblioteca ființează din august 1867, actul ei de naștere ar fi ședința în care doctorul Carol Davila a depus 25 de exemplare din Poeziile populare de V. Alecsandri atunci proaspăt apărute; 18, spre a fi distribuite între membrii Societății Academice Române, cum se numea pe vremea aceea Academia, iar celelalte pentru biblioteca Societății.

Primul fond al bibliotecii a fost constituit, mai ales, din cărți de lingvistică și gramatică, între obiectivele imediate ale Societății fiind alcătuirea unui dicționar și a unei gramatici a limbii române. Cărțile umanistice erau în număr mai mare decât cele științifice, tocmai pentru că erau două secții de literatură și istorie și o singură secție de științe naturale. Actualmente, Biblioteca Academiei posedă peste 4 000 000 de cărți și periodice, o colecție foarte bogată de manuscrise și documente vechi românești, de manuscrise-corespondență ale scriitorilor noștri clasici, de stampe și gravuri, și chiar cele mai bogate colecții de numismatică și filatelie din țară, acestea constituite prin donații ale Băncii de Stat și P.T.T.R.-ului. De asemenea, mai amintim că biblioteca e și în posesia unei bogate colecții cartografice și a unui dotat cabinet muzical. O parte din aceste comori sînt expuse într-o sală a Academiei cu ocazia centenarului bibliotecii, cînd, după cum se știe, a avut loc și o sesiune științifică cu comunicări făcute de bibliografi și bibliotecari români și oaspeți de peste hotare. Să comunicăm totuși și faptul — la ora asta el nemaifiind o noutate — că la sărbătorirea de care vorbim sînt prezente și 21 de delegații străine, majoritatea componentilor acestora deținînd funcții de directori ai bibliotecilor de academie sau ai bibliotecilor naționale ale țărilor respective. Ca un amănunt, dar de loc lipsit de importanță, să amintim și de frumoasele și interesantele excursii făcute de invitații noștri pe Valea Prahovei și Valea Oltului; de asemenea, oaspeții noștri au prilejul să participe și la o adunare consacrată împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui M. Kogălniceanu, în Sala mică a Palatului.

La sărbătorirea de acum, se cuvine a vorbi și de perspectivele bibliotecii. Trebuie arătat că, într-un fel, sîntem oarecum depășiți dacă luăm în considerație ritmul impetuos al dezvoltării culturii noastre. Biblioteca întreține schimburi de cărți și periodice cu peste 80 de state și cu 9 000 de parteneri din lume, noi fiind și depozitarii publicațiilor Editurii Academiei și tot noi expedim cărțile și periodicele celor 40 de instituții și centre științifice ale Academiei din țară.

Prin cercetătorii noștri științifici, continuăm — bineînțeles pe un plan și mai larg și mai divers — opera lui Ioan Bianu, în domeniul bibliografiei naționale și al bibliografiilor speciale, unele în directă legătură cu U.N.E.S.C.O. Viitorul bibliotecii noastre constă în a ține pasul cu progresele științei și literaturii române. Deocamdată însă sălile de lectură sînt insuficiente în raport cu cele 10 000 de permise eliberate anual. Avem depozite în interiorul curții Academiei, în localitate și chiar în afară de București, și totuși depozitele sînt insuficiente. Așteptăm ca în cadrul unor noi construcții care ar acoperi tot terenul Academiei, să ne lărgim substanțial spațiul pentru a ne îndeplini integral sarcinile și misiunile culturale».

TOAMNA SE NUMĂRĂ BOBOCII

TREI FILME ROMÂNEȘTI

Comentate de Magda MIHĂILESCU

3

4

5

1 Asaltul umorului are loc uneori și astfel: cu ajutorul unei jivine împăiate. (În fotografie: actorii Marcel Anghelescu și Tudorea Popa.)

2 «Șeful sectorului suflute» (Radu Beligan) a început munca de convingere a Magdalenei (Irina Petrescu).

3 Din moment ce ai mașină, poți înălțura cuvîntul ideal din vocabularul personal. Cam aceasta este filozofia lui Horațiu din filmul «Șeful sectorului suflute» (interpret — Toma Caragiu).

4 5 Eroii «Meandrelor» (actorii Margareta Pogonat și Mihai Pălădescu) încearcă zadarnic o regăsire.

Știam noi, nu de azi, de ieri, că o dată cu căderea frunzelor se instalează și anotimpul cinematografic «serios»; el obligă nu numai la fâgăduiala unor filme străine mari, ci și la scoaterea în lume a producțiilor de la Buftea. Trei premiere românești într-o singură săptămână, nici mai mult, nici mai puțin: Castelanii, Meandre și Șeful sectorului suflute.

Adevărată ploaie de filme noi (s-ar fi supărat cineva dacă, să zicem, ni s-ar fi făcut plăcerea de a vedea Castelanii în primăvară?). Hrană zdravănă pentru cronicarii de la cotidiene, bătaie de cap pentru cei de la săptămânale. Dar, în sfârșit, nu despre asta e vorba. Sperăm că adevăratul iubitor de cinema va găsi vreme pentru toate.

SUFERINȚA UNEI IDEI

Scenariul lui Sütö Andras nu a fost cituși de puțin sărac în materie filmică brută (exceptînd unele dialoguri cumplit de false, altele cumplit de inutile și una sau două replici cumplit de penibile dar, avem senzația că acestea au fost aduse din altă parte, din afara mesei de lucru a scriitorului). Avea acest scenariu un dat cu care nu ne-am întîlnit de prea multe ori în comedii noastre cinematografice de actualitate: un simbur satiric, nu o încropeală de cîteva situații și fraze de duh. Încăpăținarea ridicolă a cîtorva conducători ai unei unități agricole de a decreta o nenorocită de baltă «monument al naturii», pentru că numai astfel ar fi scăpat smîrcul de asanare și numai astfel dumnealor și-ar fi putut vedea în voie de niște mici și lesnicioase ciupeli, este o idee-pivot cu haz il-petrovian (dacă vrem neapărat o comparație). Mai rar însă ne-a fost dat să ne întîlnim cu o regie (Gheorghe Turcu) atît de stîngace în învîrteala ei prin jurul ideii, neștiind parcă din ce parte să înceapă atacul frontal în filmul «Castelanii».

Acel simbur satiric de care aminteam se usucă sub ochii noștri cu fiecare rătăcire a aparatului, obligat să înregistreze placid corespondentul în imagine al cuvîntului și să alunge surpriza. Un exemplu de ratare a unei scene ce ar fi putut fi savuroasă ni se pare a fi secvența convoiului de mașini încărcate cu «produsele» gospodăriei: broaște, pălării de pai, măgăruși din lemn etc. Nu le vedem nici o clipă, în schimb sîntem bombardat cu fraze; așteptăm un unghi în spatele căruia să bănuim ochiul regizorului dar aparatul panoramează leneș și prinde și el ce poate.

Am mai așteptat, de-a lungul filmului, ca în zonele golașe ale scenariului (personaje fără treabă, situații de la bun început fără sare și rost, replici inutile) să se intervină cît de cît cu o sugestie dar, nu știm de ce, ele au fost ocrotite. Nu e de mirare că, așa stînd lucrurile, actori prețuiți, cum sînt Marcel Anghel-

(Continuare în pag. 18)

ÎN ȘCOLI ȘI INSTITUTE,
ÎN BIROURI ȘI LABORATOARE,
ÎN CINEMATOGRAFE ȘI TEATRE,
ÎN RESTAURANTE ȘI COFETĂRII:

MOBILIERUL DIN LEMN, COMBINAT CU METAL ȘI MASE PLASTICE

fabricat de
«COMBINATUL 1 MAI» DIN SATU-MARE.
Produsele se livrează fără repartitie.

Ilescu, Radu Beligan, Colea Răutu, Tudorel Popa, Vasilica Tastaman, lăsați singuri în războiul cu cuvintele nu cele mai potrivite, se simt stinjeniți. Primii trei au făcut grele eforturi pentru a fi onorabili, ultimii s-au refugiat în șarjă.

Desigur, nu putem trece cu vederea peste utilitatea reală a unor astfel de comedii inspirate din actualitatea satului nostru (cu atât mai mult cu cât sînt atât de rare), dar credem că a sosit timpul ca ele să reziste și probei de foc a adevăratei arte.

«ȘEFUL SECTORULUI SUFLETE» ÎN AER LIBER

Al. Mirodan este un autor atât de cunoscut, iar «Șeful sectorului suflete» s-a plimbat atât de mult pe mai toate scenele din țară, încît se poate spune că aproape fiecare actual spectator de film a fost cîndva spectator de teatru al acestui «șef». Cu sau fără voia lui, cu sau fără dreptate, el aduce în sală ceva din psihologia spectatorului de teatru, cel puțin amintirea farmecului scenic al replicii lui Mirodan. Oricînd va fi dispus să creadă că acolo, pe podiumul de scîndură, parcă era «mai alt fel».

Regizorul Gheorghe Vitanidis nu a uitat această îndărătnicie, firească. Transpunerea cinematografică a evitat ispita unei alternări spectaculoase, sofisticate a celor două planuri, real și imaginar, ale acțiunii. Prea multe artificii ar fi înăbușit, credem, prospețimea pledoariei etice pentru o trăire conformă cu propriile noastre aspirații, purificată de autoînșelări și autojustificări. Lumea de plămăuiri a Magdalenei, izbutit vizualizată printr-o invazie treptată a albului pe peliculă, se întrepătrunde lin cu existența cotidiană a eroinei. Visul se topește în această existență, prelungind insistent sugestia posibilului, a optimismului lucid. Impresia este întărită și de jocul inteligent stilizat al lui Radu Beligan și al Irinei Petrescu.

ÎNCREDERE ÎN CINEMATOGRAF

Cu o imprecizie dezinvoltă, pe care numai o artă tină precum cinematografia ne-o îngăduie, numim creațiile ce violează obișnuințele cînd experiment, cînd cinematograful de artă. Ca să-l deosebim de cel comercial. Adică de Angelica, de Pardaillan și de frații lor. Ne mai încurcăm în termeni uneori (nu mai departe cînd se ivește cite un «Cum să furi un milion», care nu este nici experiment și nici Pardaillan, ci pur și simplu film bun și atunci trebuie să convenim că și acesta este cinematograful de artă), dar în general o scoatem la capăt, căci nu vrem să renunțăm nici morții la acești termeni salvatori. Spui «experiment» și, așezat confortabil în spatele cuvîntului, poți privi opera de artă ca pe un amestec capricios de chimicale sau, în cel mai bun caz, ca pe o transplantare în sol autohton a ceea ce a constituit cîndva noutate în limbajul cinematografic mondial.

Meandre, ca și Duminică la ora 6, nu a fost scutit de unele interpretări pripite. Parcă regizorul și-ar fi propus, în mod deliberat, să facă un experiment, să construiască unele secvențe à la Resnais, à la Antonioni, ca să vadă «ce iese», și nu să se exprime pe sine, cu tot ce are bun sau rău gîndirea sa artistică.

Înșuindu-și o anumită tehnică narativă modernă, cea a rememorării fulgerătoare și discontinue, capabile să susțină năvala amintirilor în prezent, Mircea Săucan a ales, după părerea noastră, modalitatea ce convenea organic filmului său, care nu este o urmărire a unor destine, ci o meditație pe marginea lor. Aparatul plonjează în intimitatea unei clipe de gîndire, o clipă «mare cît o viață»,

aducînd la suprafața revelații umane emoționante. Pelicula reface acele momente de toți știute cînd un om vrînd-nevrînd, stă de vorbă cu sine, se judecă cu îngăduință, cu asprime sau cu teamă, cînd nu mai poate fugi de el însuși și se chinuiește să privească responsabil propria sa realizare și pe a celor din jur.

Ecranul smulge eroilor mărturisiri, îi obligă să fie sinceri și le materializează sinceritatea, oferindu-i acesteia veșmintul unor metafore și simboluri, ce nu țin de răsățul cineaștului, ci de încrederea lui — uneori exagerată — în valorile lor expresive. Amintirea obsedantă a unei despărțiri, pașii împleticiți ai eroinei, faptul că — la propriu vorbind — nicăieri nu găsește un scaun ca lumea pe care să se așeze iar casele în care intră — reci, cu mobile ciudate și despercheate — parcă o resping, vorbesc despre nesiguranța și veșnica frică a unei femei care s-a instalat în viață întinzînd mina compromisului. Simbolul frumosului după care mai tinjește, al integrității morale, simbol întruchipat filmic de calul de vis al lui Rossif văzut la televizor, nu este un artificiu gratuit, ci traversează harațiunea ca o prelungire firească a sensibilității eroinei. Secvența «aerportului desenat pe nisip» de Petru, celălalt personaj central, arhitect ajuns în pragul ratării sau cea a jocului cu creioanele aduse în prim-plan pentru a semăna cu niște stîlpi în miniatură sînt alte citeva momente de concentrată comunicare cinematografică. E drept că în conturarea lui Petru, scenaristul Horia Lovinescu (coscenarist, Ionel Hristea) au depus cel mai mult sîrg, i-au justificat impusul profesional și sufletesc, ferindu-l de răsuciri schematice.

Eroul mocnește tot timpul în el, își privește cu ciudă și înverșunare rătăcirea vremelnică, răspunde monosilabic întrebărilor neesențiale (știe că timpul e mai prețios ca oricînd, că trebuie să opteze), trezește la realitate un puști cam teribilist cînd cu vorbe pămîntene. «Caș vrea să știu ce e în capul tău», cînd cu cuvinte cărora noi le spunem ticluite, «să știi că și adevărul, și iubirea, și frumosul există». În general, scenariul a venit în întîmpinarea gîndirii regizorale a lui Mircea Săucan, lăsîndu-i un mare spațiu de acțiune. Remarcăm mai ales știința cu care cei doi coautori au plasat dialogul, astfel încît cuvîntul și imaginea să nu se stingherească reciproc. Nemoțivate pînă la capăt ni s-au părut tristețea și bravada puștească ale lui Gelu, băiatul vitreg al Andei. Regizorul a încercat să-i vină în ajutor, să-l redimensioneze, dar nu a izbutit. Sinceri să fim, nici nu vedem cum s-ar fi putut. Băiatul pare că se luptă în permanență cu himere și cu dușmani nevăzuți, dar nu știm de ce. Pe lîngă Gelu s-a trecut în grabă, de aceea citeva din aparițiile lui (în nici un caz însă nu cele de pe malul mării, noaptea, încărcate de poezie autentică) aduc pe ecran artificialitatea, cu atât mai mult cu cît caligrafiera regizorală păcătuiește aici prin exces, pierde nobila măsură.

Desigur, numai din încăpățînate necesități metodologice un film ca «Meandre» trebuie desfăcut și judecat pe felii (o «felie» cu totul și cu totul aparte este jocul de înaltă clasă actoricească, emoționant prin finețe al Margaretei Pogonat și al lui Mihai Pălădescu, interpreți cărora le simți tot timpul pe chip tresărarea gîndurilor), dezghioac în secvențe, planuri, hărțuit cînd din unghiul de vedere al regiei, cînd al scenariului, al conținutului și al formei. Spectatorul privește un tot, o materie cinematografică cu o anumită structură; o poate iubi sau nu, poate lua filmul cu el sau îl poate lăsa în sală, dar nu cred că e posibil ca timp de 90 de minute să rămînă indiferent la îndemnul lui spre luciditate și armonie.

Anghel, B. Basa, R. Schilling, C. Enea, Gh. I. Ioniță, Ion Frățilă. Dorind ca Sargetia să apară anual, cum se și cuvine unui anuar, de altfel, ne exprimăm credința că și alte instituții culturale din regiuni vor încerca a scoate astfel de publicații, de nivel într-adevăr științific.

cinema

● **Faraonul.** Reputatul regizor polonez Jerzy Kawalerowicz («Adevăratul sfârșit al războiului», «Maica Ioana a îngerilor») este din nou prezent pe ecranele noastre. De data aceasta cu o amplă meditație pe tema destinului unui străvechi conducător de popoare. (Sursa literară este cunoscutul roman al lui B. Prus.) Dimensionat la proporțiile superproducției (dar al unei superpro-

Silvana Mangano

carte

● **Teatrul Revoluției din Octombrie**, o culegere a celor mai valoroase așii din dramaturgia sovietică închise evenimentelor care au zguduit lumea din temelii, acum 50 de ani, a apărut curînd în Editura pentru literatură versală, cuprinzînd: «Misterul-buf» Vladimir Maiakovski, «Liubov Iarova» de Constantin Treniov, «Trenul dat 14-69» de V. Ivanov și «Tragedia împistă» de Vsevolod Vișnevski. În romanul Marele început, Afanasi Koptelov evocă imperiul rusesc la șit de secol, măcinat de contradicțiile și vor constitui preludivul Revoluției realiste din Octombrie. Romanul, cu acter biografic, se remarcă prin calitatea artistică care îl situează în rîndul ărilor valoroase consacrate lui V.I. Iin.

● Vladimir Tendriakov, cunoscut la prin cîteva traduceri mai vechi, rdează în romanul Întîlnire cu Nețiti o temă nouă în creația lui: viața iștilor plastici, căutările lor pentru marea unei arte autentice. Băiatul ăran Fiodor Matiorin străbate un m greu pînă la însușirea meșteșugului, luptînd nu numai cu mediul onjurător, ci și cu el însuși.

● **Nuvela Marele zăcăminat** a lui eorghii Vladimir recomune un desomensic în datele lui esențiale. torul, pasionat de existența «banală» tă în ea semnificații majore. Eroul relei, care a văzut multe în viața lui prea lungă, care n-a ocolit aventura, pentru care «idealul» e o locuință e aranjată, e capabil de sacrificii e în clipele hotărîtoare ale înter- rolectivității.

● În al șaptelea deceniu de viață, retatul Ilya Ehrenburg a hotărît i scrie memoriile. Din seria apărută acum, din păcate întreruptă de moarscitorului, Editura pentru literatură versală ne oferă două volume. Între scova și Paris, cu ajutorul unor «perajaj» ca Esenin, Apollinaire, Cocteau, ndars, Picasso, Maiakovski, Briusov, etc. Ehrenburg revine cu căldură autenticitate o lume determinată itru configurația artistică a epocii istre.

● Volumul V al publicației **Probleme lingvistică generală** (Editura Acaciei) înscris în sumar o seamă de tribuții de valoare în acest domeniu, tre care amintim: C. Poghir, **Note pra cauzalității în limbă**; H. Id, **Gramatical și infralogic**; Al. ur, **Wellentheorien**; Sanda Goloșia-Eretescu, **Structura de suprață și structura de adncime în liza sintactică**; I. Coteanu, **Positate și limitele formalizării în itatică**; Elena Slave, **Organizarea tagmatică și semantică a proberlor**; Andrei Avram, **Principiul tinuității în fonologia diacronică**. ● Maria Bucur a publicat recent o esară, de mult așteptată, monografie, tinată marii personalități a culturii stre care a fost istoricul literar, loricul, filologul, poetul, criticul și fesorul **Ovid Densusăeanu**. Cu proște și măsură sint tratate metodice astele vieții și operii lui Densusăeanu, izîndu-se un portret critic de reală ăare.

● Foarte serioasa publicație a Mu- lui regional din Deva, intitulată sim- c **Sargetia** (nușele ritului în a căru- că ar fi fost îngropate tezaurul lui ebal), aduce în paginile ultimului său ăr o seamă de articole și studii din ă, din fiecare, avem a afla cîte ceva . Semnează: C. Daicovicu, Octavian ă, Radu Vulpe, Nicolae Dunăre, sriu Butură, M. Valea, Constantin mente, N. Vlăssa, Mircea Rusu, Tra- Bălan, L. Mărghitcan, I.I. Russu, Gh.

Todea, **Escorial și Cristofor Columb** de Gelderdeu, în regia lui Dinu Cernescu, și **Ioana din Lorena** de Maxwell Anderson, în regia lui George Rafael, la Teatrul «C. Nottaras», **Livada** cu vișini de Cehov, în regia lui Lucian Pintilie, și **Julius Cezar** de Shakespeare, în regia lui A. Șerban, la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra». **Toate pinzele sus după Radu Tudoran**, în regia lui Ion Lucian, la Teatrul Ion Creangă. Zece zile care au zguduit lumea, după John Reed, în regia lui Mihai Dimiu, **Jocul adevărului** de Sidonia Drăgușanu, în regia lui Mihai Berechet, **Romeo și Julieta** de Shakespeare, în regia lui Vlad Mugur, la Teatrul Național. **Mătrăguna** de Machiavelli în regia lui N. Scarlat, **Accidentul** de Maria Földes, în regia lui G. Harag, la Teatrul de stat din Tg. Mureș. **Moria** de Al. Voicin, în regia lui Dan Alexandrescu. **O întimplare cu haz** de Goldoni, în regia lui Dan Radu Ionescu, **Opinia publică** de Aurel Baranga în aceeași regie și **Olimpia** de Molnar Ferencz, în regia studentului Eugen Bordoșan, la Teatrul de stat din Arad. **Stan Pățitul**, dramatizare după Creangă, în regia lui G. Jora, **O întîlnire la Copenhaga**, de Ives Jarnaque, în regia Soranei Coroamă, și **Filocet** de Sofocle, în regia studentului Aurel Manea, **Procesul** de Kafka, în regia lui Crin Teodorescu, la Teatrul Național din Iași. **Prinț și cerșetor**, după Mark Twain, în regia lui Traian Ciurea, la Teatrul de stat din Galați. **Vioara timpului** fugar de A. Charpentier, în regia lui Radu Peniculescu, la Teatrul de stat din Ploiești. **Școala birfellor** de Sheridan, în regia lui Lucian Giurcescu, și **Opinia publică** de A. Baranga la Teatrul Național din Cluj. **Vrei să joci cu noi**, medalion Alecsandri, în regia lui D.D. Neleanu. **Bătrînele și** de Ianis Ritzos, în regia lui Ianis Veakis, **Amintiri** din două dimineți de luni, de Arthur Miller, în regia lui Ion Cojar, la Teatrul Mic. **Egmont** de Goethe în regia lui Ion Olteanu. **Umbra unui francțior** de Sean O'Casey, regia studentului Radu Boroianu, la Teatrul de stat Bacău, **Iată femeia pe care o iubesc** de Camil Petrescu, în regia lui Gh. Militinovicu, și **Întîlnire colegială** de Victor Rozov, în regia lui Eugen Aron, la Teatrul de stat din Botoșani.

● Ca de obicei, din peisajul colorat al toamnei lipsesc aștele teatrale. Cei dornici să le întîlnească trebuie să facă o lungă deplasare spre zidurile cartierelor excentrice.

plastică

ducții inobilate) filmul impresionează prin frumusețea calmă ce invadează ecranul din toate părțile, frumusețea sentimentelor etern umane și a transfigurării lor de către ochiul unui mare cineast. Interpreți: Jerzy Zemiik, Barbara Brylska, Krystina Mikolaewska, Ewa Krzyzewska, Piotr Pawlowski, Kazimierz Opalinski.

● Anunțat mai de mult, filmul **Cine a vrut s-o ucidă pe Jessie?**, al regizorului cehoslovac Vaclav Vorlicek, și-a făcut abia acum apariția. Îl recomandăm, încă o dată, nu pentru că ar fi o capodoperă, ci pentru fantezia lui onorabilă. Uneori ne mulțumim și cu atît.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Max von Sydow** («Recompensă»), **Silvana Mangano** («Procesul de la Verona»), **Peter O'Toole** și **Audrey Hepburn** («Cum să furi un milion»).

● La fost cuiva dor de **Femeia necunoscută** pe care organele noastre de difuzare o tot răsfăță de vreo doi ani încoace — cu o pasiune demnă de o cauză mai bună, cum se zice — plimbînd-o și răsplimbînd-o prin toate cinematografele din țară? Și chiar dacă ofta cineva pe ici, pe colo, ne întrebăm dacă e bine — sau dacă ne stă bine — să întreprîm tot felul de doruri?

● Regizorul **Luigi Comencini** («Fata lui Bube») realizează un film pseudo-polițist, intitulat «Italian Secret Services». În rolul principal: Nino Manfredi.

teatru

● În mod aproape firesc, Teatrul Național din București și-a deschis stagiunea cu **Apus de soare**. Regizorul Sică Alexandrescu a compus un spectacol pe linia solidelor tradiții realiste scoțînd în relief eposul dramatic. Protagonist, tot G. Calboreanu, într-o compoziție actoricească viznd monumentalul.

Ne rezervăm dreptul să revenim cu un amplu material despre G. Calboreanu și acest rol esențial în admirabila sa carieră.

● **Ana Lugojana** redivivus, la Opetă, în regia lui Ion Cojar care a înlocuit multe din formulele și locurile comune ale genului, accentuînd momentele de haz copios. În rolurile principale: Adriana Codreanu, Eugen Finățeanu (un cîdnr promițător), Șt. Glodariu, Maria Waurina, George Groner și Toni Buiaici (cu un umor cam gros). Costumele inspirate, decorurile mai puțin — aparțin lui Sever Frențiu. Coregrafia, remarcabilă, este semnată de Patre Bodeuș.

● Viitoarea premieră pe șantier: **Lovizura** de Sergiu Fărcașan, în regia lui Crin Teodorescu, **Cînd luna e albastru** de Hugh Herbert, în regia lui Cornel

Expoziția de gravură cubaneză din secolul XVIII și XIX, de curînd deschisă în sălile Ateneului Român, oferă publicului nostru prilejul de a cunoaște o selecție de admirabile litografii de artist. Imaginile depășesc nivelul obișnuit al gravurilor cu caracter documentar. Ele ridică documentarul la rang de poezie, degajînd un farmec învălitor, farmecul cronicilor emoționate ale unor vremuri revoluate. Autorii lor au fost artiști autentici care minuiu cu măiestrie arta perspectivei și a compoziției, puțin fi uneori comparați cu autorii de «vedute» (vederi de oraș cuprîns uneori într-o mișcare de «panoramica»), din Veneția veacului al XVIII-lea. În același timp, litografiile acestea cuceresc, ca și vedutele venețiene, prin arta amănuntului pitoresc, care transformă fiecare imagine într-un microcosm dens de viață, animat. Ductul liniar impresionează prin finețea lui modulată cu rafinement, prin siguranța lui expresivă. Rareori litografia în culori s-a ridicat pînă la un asemenea rafinement al culorii, care capătă aici tente de pastel și transparențe de acuarală.

Dacă vă place să visați la lumi îndepărtate în timp și spațiu, zăboviți cîteva ceasuri în lectura litografiilor cubaneze din expoziția de curînd deschisă.

Eugen SCHILERU

televiziune

Constanta Cimpeanu

Nu ne promite prea multe programul viitoarei săptămîni: cite ceva pentru melomani, cite ceva pentru amatorii de sport, foarte puțin pentru iubitorii de teatru... Dar cum multe pe lumea asta — și mai ales programele televiziunii — sint supuse unor schimbări pe ici, pe colo, să așteptăm...

DUMINICĂ 1 OCTOMBRIE. Ecouri ale Festivalului Enescu: concertul simfonnic duminical (înregistrat de peliculă) pe care vi-l recomandăm și pentru minutul Concert pentru vioară și orchestră de Jan Sibelius și pentru interpreta lui, cunoscuta violonistă Claire Bernard (12.15) ● După-amiază, ca de obicei, **Sport și Magazin 111.** Nădăjduim că organizarea transmisiei sportive nu ne va lipsi de vizionarea meciului Steaua-«U» Craiova ● Un medalion Johann Strauss ispitește începînd cu titlul: «Povestiri din pădurea vieneză». Cîteva voci de prestigiu girează reușita emisiunii (20.10) ● Numele regizorului René Clair și al actriței Marlene Dietrich ne rețin, în continuare, în fața micului ecran pentru a viziona filmul «Frumoasa vrăjitoare» (20.50) ● Sub titlul, care obligă, **Invitatul nostru**, TV ne prezintă foarte adesea interpreți necunoscuți și de minimă valoare artistică. Este anunțat acum Robert Cogo, cîntăreț de muzică ușoară din Belgia. Știm și noi?... (22.15).

MARTI 3 OCTOMBRIE. După o pauză cam lungă este reluat serialul «Aventurile lui Tarzan» (20.00) ● La Helsinki se dispută **Campionatul european de baschet.** Vom vedea meciul România-Iugoslavia (20.30) ● Teatrul de stat din Botoșani ne prezintă un O'Neill: «Ulei» (21.45).

Irina Bora-Lordăchescu

MIERCURI 4 OCTOMBRIE. Emisiunea studentescă **Alma Mater** are un caracter festiv fiind închinată deschiderii anului universitar. Participă academicienii Ștefan Milcu, Cristofor Simionescu, Iorgu Iorga, Constantin Daicovicu, Eugen Pora (20.00) ● **La Interpretul preferat** îi ascultăm pe: Irina Loghin, Maria Ciobanu, Valeria Colojoră, Dumitru Ilinescu (20.30).

JOI 5 OCTOMBRIE. **Baschet:** România-Cehoslovacia (15.00) ● **Telaglob** ne propune un itinerar prin nordul Republicii Democratice Germane (21.00) ● Deschiderea stagiunii teatrale este prilejul unei discuții în rubrica **Gong** (21.20).

VINERI 6 OCTOMBRIE. Studioul muzical își închină emisiunea unui instrument delicat: harpa, invitînd în acest scop pe cunoscuta interpretă Ileana Pitca (20.00) ● Vom viziona filmul «Lenin în Elveția» (21.15).

SÎMBĂTĂ 7 OCTOMBRIE. O emisiune muzical-distractivă adresată tuturor virtelor. Reîntîlnire cu vesul Așchiță, precum și cu Irina Bora-Lordăchescu, H. Nicolaide, Horia Șerbănescu, frații Mentzel (18.55) ● În direct, meciul de fotbal **Budapesta-București** (19.55) ● Și tot în direct un concert de muzică ușoară de la Opațița din Iugoslavia (21.45).

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 39 din 1 octombrie 1967

I. Cehoslovacia-Spania	1
II. Steaua-«U» Craiova	1
III. Dinamo București-U.T.A.	1
IV. «U» Cluj-Jiu	1
V. Dinamo Bacău-Progresul	1
VI. Steagul roșu-Petrolul	1 X
VII. A.S.A.-Rapid	X 2
VIII. F.C. Arges-Farul	1
IX. Minerul B.M.-Ind. Sîrmei	1
X. Atalanta-Juventus	X 2
XI. Mantova-Inter	2
XII. Milan-Fiorentina	1
XIII. Roma-Napoli	1 X

coperta noastră

Prin «Frumoasele vacanțe» (coproduție româno-ungară) vor trece și acești doi eroi, interpretați de Otilia Borbath (studentă la Institutul de teatru din Tg. Mureș) și actorul Florin Piersic de la Teatrul Național «I.L. Caragiale».

Fotografie de Ion POPOVICI

MICHAEL HICKS FISHING TACKLE

24
HO
BAIT SER

LA ORICE ORĂ

Pescarul e pescar. Cel amator, evident! Dacă el vrea să pescuiască la ora când magazinele sînt închise, să spunem, nimeni nu-l poate împiedica. Dar dacă provizia lui de rîme se termină intempestiv? Bun cunoscător al psihologiei pescarului amator, Michael Hicks din Nottingham a prevenit asemenea nefericiri imaginînd un automat care în schimbul bănuțului te servește prompt cu viermișori sau rîme proaspete ce nu așteaptă decît să fie înfipite în cîrlig.

MINI-JUPA ȘI CIRCULAȚIA

Pe străzile multor orașe belgiene au apărut asemenea pancarte atrăgînd atenția conducătorilor-auto — bărbați, firește — că dacă vor să rămînă întregi, atenția lor să fie concentrată la conducerea autovehiculului și nu la mini-jupele din jur.

FLACĂRA VARIETĂȚI

SCURT ȘI CUPRINZĂTOR

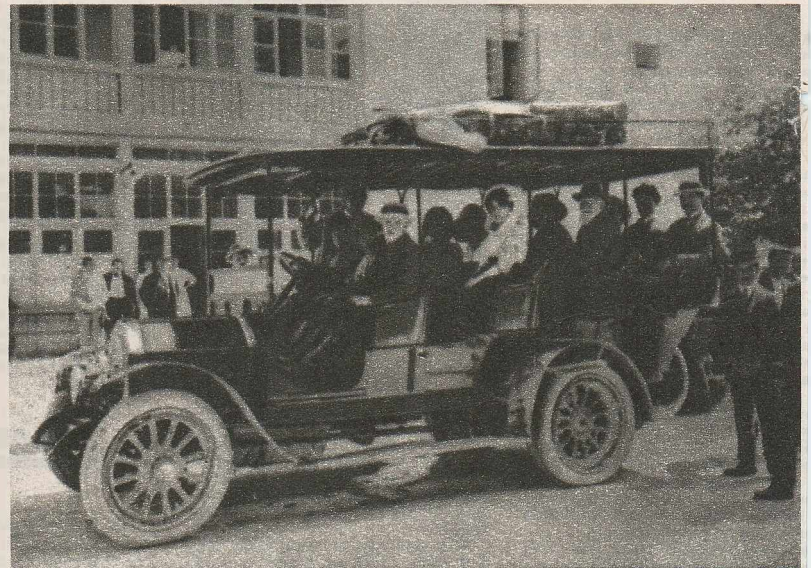
- Unul dintre membrii expediției geografice întreprinse de vasul «Jean Charcot» a descoperit în Marea Mediterană o imensă depresiune care se întinde de la sud-est de Monaco și pînă la Gibraltar și care este acoperită cu munți de sare ce ating 2 000 m înălțime. Descoperirea pare să confirme teza conform căreia, în era terțiară, Europa era despărțită de Africa de un ocean și nu de o mare închisă.
- Institutul tehnologic din Massachusetts a pus la punct un teleimprimator care transcrie instantaneu textul englez în scriere braille (pentru orbi). Viteza maximă de transcriere va fi de 190 de cuvinte pe minut.
- Edilii newyorkezi afirmă că cenușiul trotuarelor acționează negativ asupra stării de spirit a pietonilor, predispunîndu-i spre tristețe și în același timp spre lipsă

de grijă față de curățenia orașului. De aceea ei intenționează să construiască trotuare în culori pastel, odihnitoare și generatoare de optimism.

● În Marea Roșie, la 100 de kilometri de portul Jidda, au fost găsite importante zăcăminte minerale, foarte bogate în aur, argint, cupru, fier etc. Dată fiind adîncimea relativ mică la care se găsesc (200 m) se anticipează posibilitățile favorabile de exploatare.

● În anul 1968 — ni se anunță — întregă circulație feroviară a orașului San Francisco va fi complet automatizată. Toate trenurile ce deservesc cartierele și împrejurimile orașului vor fi conduse de roboți. Dispozitive asemănătoare de automatizare sînt experimentate acum și pe liniile ferate ce deservesc cartierele de nord ale Parisului.

● În unele magazine din Anglia se experimentează un aparat care dă rescul la orice bancnote introduse, în funcție de costul obiectului cumpărat.

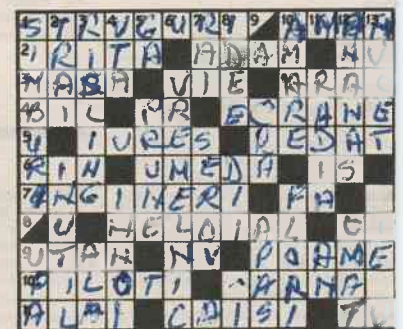
OMNIBUZUL BUCUREȘTI-PREDEAL

Primele excursii colective «motorizate» din țara noastră au fost organizate în vara anului 1911, cu faimoasele omnibuze FIAT lansate cu doi ani mai înainte pe piața europeană. Aceste autocare au circulat pe rutele: București-Predeal și București-Călimănești. Transportau 12 persoane și bagajele respective legate pe acoperișul-umbrar. Parcurgeau distanțele cu amănunțita viteză de... 40 km pe oră, în linie dreaptă, sau, în medie, cu 25 de km pe oră, în calcul fiind cuprinse și inevitabilele zeci de pene de cauciuc. În fotografie: unul dintre cele patru omnibuze bucureștene.

FRUCTE

ORIZONTAL: 1) Roade aurii ce se strîng toamna — Autorul tablourilor «Coș cu fragi» și «Struguri și mere». 2) A scoate pe cineva din pepeni — Mărul lui... în gîtul nostru — O jumătate de nucă. 3) Personaj feminin din baletul «Spărgătorul de nucă» de Ceaikovski — Cultură de struguri — Sprijină vița de vie. 4) Localitate în India — Pere! — Pe ele s-a rulat filmul «La mere». 5) Poet român, autorul volumului de versuri «Fructe în mai» — Înapoiat. 6) Fluviu european — Reavănă — Caise! 7) Tehnicienii cu pregătire superioară — Notă muzicală. 8) Necinstit — Miorițe. 9) Numele unui alt poet român, autorul poeziei «Cireșar» — Nord-vest — Fructe. 10) Conduc avioanele — Pom fructifer asemănător cu caisul. 11) Cortegiu — Arbori fructiferi care înfloresc la începutul primăverii — Pronume... familiar.

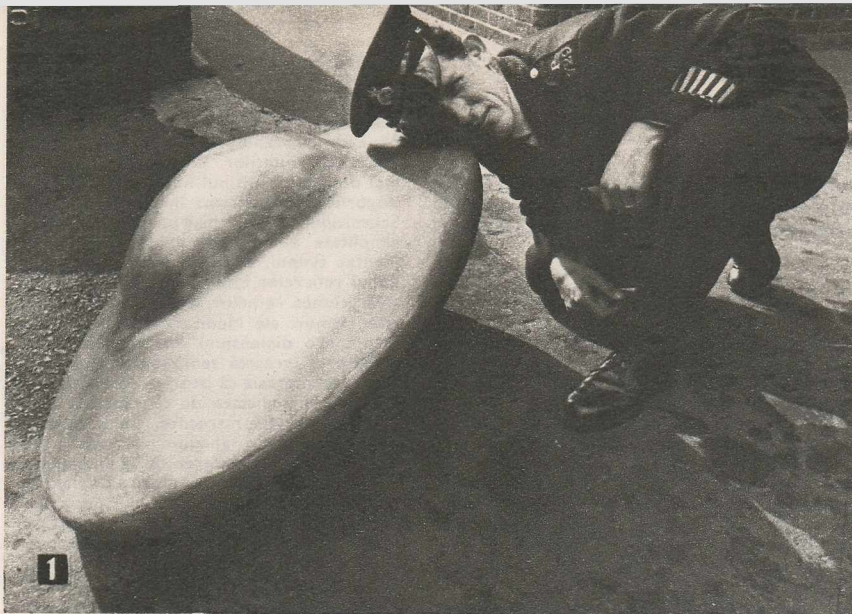
VERTICAL: 1) Se găsesc în interiorul fructelor — Riu în U.R.S.S. 2) Viață — De florile mărului. 3) Varietate de struguri pentru vinificație — «...bala portocala», volum de povestiri de Octav Pănuț. 4) Echipă arădeană de fotbal — A restaura. 5) Vorba gîștei — Alte fructe. 6) Temporar. 7) Haini — Pictor rus, autorul tabloului

«Fata cu piersici». 8) Fructul gîndirii — Numele a douăsprezece divinități etrusce — Se schimbă la 24 de ore. 9) Cînd se recomandă ciocăna — Șir de munți în Argentina. 10) Migdalele lui Topirceanu — «... mere și cărți», tablou de Gheorghe Petrașcu. 11) A împraștia lumină sau căldură — Scoase din cazan! 12) Fruct foarte aromat și suculent din țările calde — Zăpadă. 13) Livadă de nucă — Autorul cîntecului «Foaie verde trei gutui».

Adam STOICA

Cuvinte rare: BIL, UPA, DII, APAS

NU-I FARFURIE ȘI NU-I ZBURĂTOARE!

Emoție mare în comitatul englez Kent. În fine, o farfurie zburătoare poate fi văzută și chiar pipăită. E pericol, nu-i pericol? Se fac cercetări, poliția e mobilizată, curajoșii se apropie mai mult sau mai puțin de obiect. Un brav polițist (foto 1) pune urechea să asculte dacă farfuria face tic-tac. Nu face tic-tac. Nici nu e măcar farfurie. E o glumă. O glumă a doi studenți (foto 2) de la Institutul de cercetări aeronautice din Farnborough, care popularizează astfel carnavalul pregătit de școala lor.

DANSUL COCOȘULUI

Vară de vară indienii din Canada își părăsesc pentru câteva zile rezervațiile, așezându-și corturile în preajma vastului parc național Banff. Aici, în inima Munților Rocky, se desfășoară «Zilele indiene» — mari serbări populare care dau turiștilor prilejul de a se desfăta asistând la spectaculoase întreceri de rodeo, de a admira pitoreștile costume și dansuri ale vechilor locuitori ai Americii de Nord (în fotografia noastră, tradiționalul dans al cocoșului).

POVEȘTI CU SIRENE

de Neagu RĂDULESCU

— Țsta trebuie să fie Ulise despre care ne povestea bunica...

— A fotografiat-o unul de la cinematografie și i-a intrat în cap că e vedetă!

dezlegarea jocului «TOAMNĂ»
apărut în numărul 38

ORIZONTAL: 1) GRIPA — TOAMNA. 2) RAMURI — ȘCOLAR. 3) ICA — ARBORI — AE. 4) OMAT — ASINI — U. 5) SR — TUSI — TACIM. 6) COCORI — AU — INA. 7) ASA — ARSURA — NT. 8) I — RB — OT — ALTOI. 9) ES — ALPIN — TIRS. 10) TUICA — RIU — CAM. 11) ECHINOCTIU — TE.

Un stand amplu și de concepție originală a făcut cunoscute vizitatorilor Salonului internațional de articole de pielărie de la Bruxelles variatele produse ale industriei românești în acest domeniu.

„nici o concesie față de rhodesia“

—de la corespondentul nostru la Londra —

În ultimul timp, pe măsură ce în Anglia se vorbește tot mai insistent despre eventualitatea unor concesii față de regimul rasist sud-rhodesian, devin din ce în ce mai numeroase acțiunile adversarilor unei astfel de politici. Mișcarea pentru eliberarea coloniilor, sprijinită de sindicatele britanice și de un mare număr de parlamentari laburiști, a inițiat, de pildă, o campanie prin care cere guvernului Wilson să nu admită sub nici o formă o independență lipsită de participarea la conducerea țării a maselor largi ale populației autohtone — acea «majority rule» — punând totodată accentul pe faptul că o revenire la constituția din 1961 sau eventuala transpunere în viață a propunerilor făcute de Anglia în cursul convorbirilor de pe bordul crucișătorului «Tiger», ar reprezenta o trădare. Totodată trei dintre rezoluțiile ce vor fi supuse dezbaterilor viitoarei conferințe a Partidului laburist, care se va desfășura la Scarborough între 2 și 6 octombrie, cer o politică mai fermă față de regimul lui Ian Smith.

În ceea ce privește recentul discurs rostit de George Thomas, ministru de stat pentru problemele Commonwealthului, în care acesta înfieră regimul de la Salisbury, calificându-l ca un stat «polițist», și în care atrăgea atenția asupra consecințelor deosebit de grave ale traducerii în fapt a condamnărilor la moarte pronunțate în ultima vreme de regimul Smith — părerile sînt împărțite. Unii îl apreciază ca fiind o simplă perdea menită să camufleze planurile ce vizează reluarea tranzacțiilor comerciale cu Rhodesia de sud. Alții consideră că Thomas nu este omul care s-ar preta unor asemenea manevre de culise și speră că, în cazul unei ridicări a sancțiunilor economice, el își va prezenta demisia, deschizînd totodată o largă dezbateră publică a problemei.

Intervenția fâțișă a poliției din Republica Sud-Africană împotriva forțelor patriotice

rhodesiene, precum și inscenarea judiciară publică de la Pretoria îndreptată împotriva unor lideri din Africa de sud-vest, a căror viață este în pericol datorită sentinței de condamnare la moarte cerută de procuror, duc la concluzia că lupta trebuie dusă nu numai împotriva regimului rasist rhodesian dar și împotriva omologului său întru opresiune — regimul sud-african.

Recent a apărut în rafturile librăriilor o carte a unui dintre luptătorii antirasisti albi, lucrare ce demască tirania apartheidului sud-african, cruzimea inimaginabilă a acestuia. Lucrarea, intitulată «Lumea care a fost a noastră», are drept autor pe Hilda Bernstein, care a cunoscut împreună cu soțul ei ororile închisorilor din Africa de sud. Trăind și muncind umăr la umăr cu muncitorii de culoare, atît autoarea cît și soțul acesteia au luptat împotriva poliției rasiste a guvernelor precedente din Republica Sud-Africană. În anul 1960 ambii au fost întemnițați în urma incidentelor de la Sharpeville. După eliberare, ei au continuat să fie ținuți sub supraveghere polițienească, fiindu-le interzisă orice activitate publică, iar lucrările lor scriitoricești, interzise. Cartea schițează o lume în care principiile justiției umane sînt călcate în picioare, o

lume care este astăzi întruparea fascismului. Ea aruncă o lumină puternică asupra eroismului celor care luptă pentru drepturile poporului sud-african crunt oprimat.

Astăzi, regimul lui Ian Smith duce aceeași politică, folosind aceleași procedee tiranice puse cu totul în slujba salvărdării privilegiilor minorității stăpînitoare albe. De aceea cei care i-ar face concesii, fie ele cît de mici, trebuie socotiți vinovați.

Gordon SCHAFFER

printre restauratorii salamisului

De Famagusta ne despart doar nouă kilometri. Puposim. În fața noastră e o căsuță modestă, cu pereții văruiți, lipsită de semnalmente deosebite, și o barieră metalică, ca în pragul unei căi ferate. Drumul este blocat. Dar bariera se ridică îndată ce bătrînul paznic încasează cîte 100 mils de la fiecare turist. Ne întîmpină

Salamisul își dezvăluie vestigiile...

o pădurice de eucalipti și pini. Înaintăm dezorientați: nici o inscripție, nimic care să ne amintească zbruciumata istorie. Mediterana se află la cîteva metri și totuși o clipă sîntem tentați să ne credem undeva la poalele munților. O sută de metri ne mai despart de nisipul fierbinte, și soarele dogoritor ne destramă îndoiele. Ruinele Salamisului se ivesc chiar pe plajă, cu nobila simplitate a unor monumente ce au înfruntat timpul. Zidurile acestea n-au orgoliul relicvelor încărcate de glorie și nici amărăciunea ruinelor străvechi risipite pe alte țărmuri ale Mediteranei. Cetatea cipriotă are dimensiuni mai modeste însă vizitatorul încearcă sentimentul autenticității, are impresia că istoria i se înfățișează fără adausuri dictate de o comercializare intensă a secolelor trecute. Chiar absența inscripțiilor și a ghizilor, atmosfera de șantier, amplifică puterea de impresionare a milenarelor ziduri și coloane dezvăluite într-un magnific decor natural. Specialiștii încearcă să smulgă nisipului tainele așezării fondate de Teukros după războiul troian și, după spusele lor, adîncurile pămîntului și mării ascund încă destule mărturii de o valoare inestimabilă privind izvoarele istoriei Salamisului. Mărturiile accesibile în prezent ne poartă pînă în secolul al IX-lea înaintea erei noastre. Legende contradictorii învăluie aceste locuri care cu veacuri în urmă au cunoscut o înflorire invidiată de contemporani. Pare însă cert că două cutremure au distrus cetatea antică și, după aceea, au trebuit să treacă secole pînă cînd au reapărut urmele ei: coloane, statui de marmură, resturile gimnaziului — murtori fără glas ai măreției și ai catastrofei. Teatrul, în care puteau lua loc pînă la 20.000 spectatori, întrece în dimensiuni pe cel de la Epidaur. Descoperit abia în anii din urmă, el este refăcut cu minuțiozitate. În mina arheologilor, mistria are finețea uneltelor bijucierilor...

Soarele și turiștii păreau să nu-i deranjeze pe restauratorii Salamisului. Pe o linie îngustă se strecurau vagonete cu pietre și cărămizi. Nemișcați, ignorînd fierbințeala din atmosferă, arheologii și zidarii lucrau fără a da semne de osteneală. Statuetele scoase la iveală după multe strădanii au luat drumul Nicosiei. La muzeul din capitala cipriotă, așezate în vitrine de sticlă, au pierdut, parcă, simplitatea lor originală, dobîndind înfățișarea gravă a relicvelor puse să certifice istoria...

M. RAMURĂ

bugetul spațial—noi reduceri

«Trebuie să băgăm mîna în portofelul N.A.S.A.» — i-a declarat recent un ofițer superior din armata S.U.A. ziaristului francez Jerome Pietrasik. Cuvintele șefului militar american reprezintă de fapt mult decît o simplă intenție. Cheltuielile necesitate de întreținerea escaladării americane din Vietnam și-au afectat, de pe acum, proiectele patronate de Administrația națională pentru aeronautică și cercetarea spațiului cosmic din S.U.A.

Încă de la începutul anului trecut, la N.A.S.A. existau teferi că programele sale de cercetări pentru următorii ani ar putea suferi întîzieri din motive cu totul extraterestice. La jumătatea lunii ianuarie 1966, Congresul S.U.A. era chemat să analizeze, pentru prima oară mai amănunțit, obiectivele și termenii programului spațial american, pentru eventuala lor revizuire în conformitate cu privațiunile impuse de intensificarea războiului din Vietnam. Presa a consemnat în aceste zile momente furtunoase în Capitoliu. «Unii agitau securea războiului vietnamez, alții racheta Saturn V — simbol al cuceririi Lunii, materializare a speranțelor umanității» — își amintește într-un articol publicat în «La Tribune des Nations» ziaristul citat mai sus. Un compromis s-a putut totuși realiza pînă la urmă la insistențele președintelui Johnson.

Vara lui 1967 s-a dovedit însă mai puțin norocoasă pentru programele N.A.S.A. Bariera celor 5 miliarde de dolari alocate programelor spațiale n-a mai fost atinsă. Camera Reprezentanților a suprimat creditele destinate programului «Voyager» (71,5 milioane de dolari), care urmărea lansarea în 1973 a unei rachete spre planeta Marte. O soartă similară li s-a rezervat și altor programe spațiale americane. Importantul buget al cercetărilor în domeniul nuclear a fost amputat cu 27,5 milioane de dolari.

Actualul buget al N.A.S.A. — aprobat de Camera Reprezentanților — atinge 4,58 mi-

LA A 22-A SESIUNE

de Silviu BRUCAN

liarde de dolari, fiind cu 11 la sută mai mic decât se prevăzuse inițial. La Washington sînt observatori care nu exclud ca bugetul spațial să sufere noi reduceri, ca urmare a eforturilor cerute de continuarea războiului în Vietnam. «...deoarece condițiile actuale ne forțează să ne consacram resursele operațiilor mai urgente, trebuie să ne moderăm eforturile în ceea ce privește anumite proiecte spațiale», explicau înalte oficialități americane, după adoptarea cifrelor ultimului buget al N.A.S.A.

«Aceste cuvinte — scria tot «La Tribune des Nations» — dovedesc că războiul are prioritate absolută în Statele Unite, inclusiv în detrimentul programelor Marii societăți».

Corneliu VLAD

fapte, fapte, fapte

Agenția «France Presse» transmite că, după alegerile din Vietnamul de sud, cei șase generali de frunte ai regimului saigonез țin ședințe interminabile dedicate găsirii unui «modus vivendi» în împărțirea atribuțiilor. Adică se bat cu înverșunare pentru împărțirea ciolanului puterii. Și se bat mai abtirit decât pe cîmpul de luptă. Este neîndoios că acest «modus vivendi» la care aspiră conține germenul morții unui regim corupt, bazat pe o veche inovație: democrația ciolanului.

Ajutorul de primar al Veneției, Gagliardi, a calculat că orașul său ar avea nevoie de circa 500 miliarde lire italiene pentru finanțarea unei vaste acțiuni de reconstrucție și restaurare, fără de care falnică localitate italiană ar fi sortită — cităm cuvintele sale — «deteriorării fizice și declinului social».

Intrucit nu există speranțe de a căpăta fonduri din resursele guvernamentale, Gagliardi a lansat un proiect pentru proclamarea Veneției «port și oraș liber de taxe vamale».

În alt loc turistic — insulele Steffa din Hebride — s-a preconizat o soluție mai originală. Afacerile mergeau prost din cauza că principala insulă, renumită pentru grotele sale care au încîntat poeții ca Wordsworth, Keats și Tennyson, nu oferă posibilități pentru aterizarea avioanelor de călători, grăbiți să se delecteze aici și să se întoarcă cît mai repede în locuri mai confortabile.

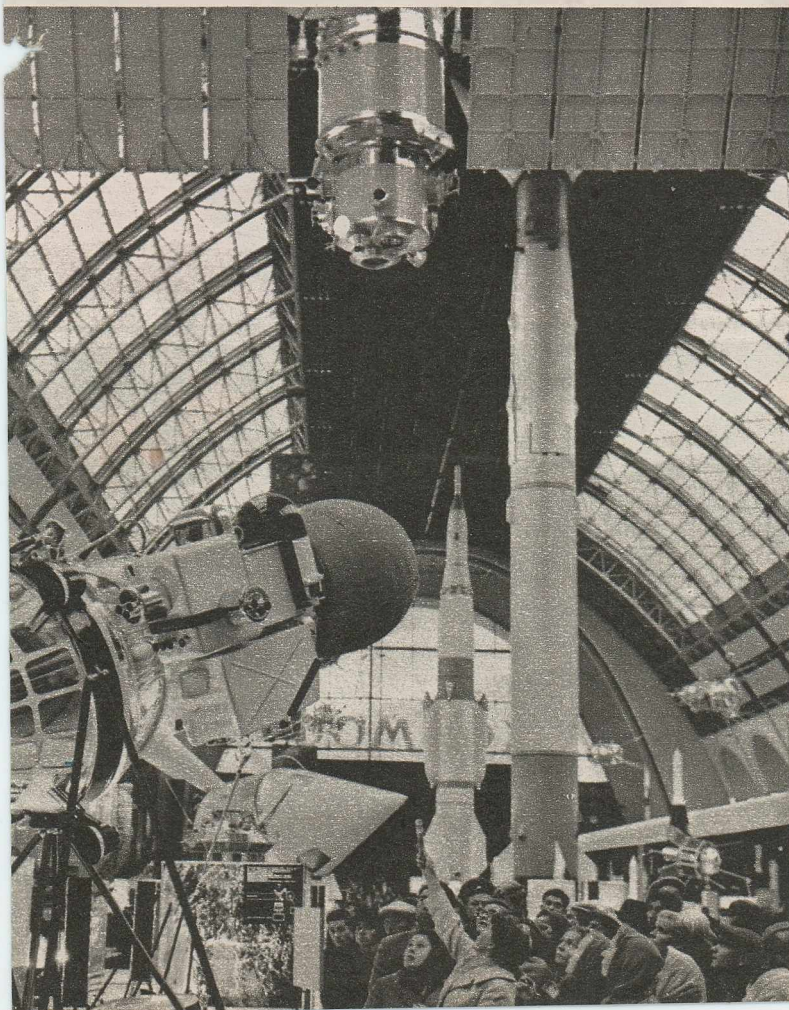
Proprietarul insulelor (pentru că există unul singur, Forman, cetățean englez) le-a scos la licitație începînd de la suma de 10 000 de lire în sus. «Amatori s-au ivit — declară Forman — dar nici unul nu a făcut o ofertă fermă. E un loc unde un om care vrea să scrie ar putea să se retragă».

După cum relatează agenția «Iberopress», în Bolivia au fost descoperite recent fapte care confirmă existența sclaviei. S-a aflat, de pildă, că latifundiarul de la frontiera Boliviei cu Brazilia fac schimb de moșii, vînzînd o dată cu acestea și pe cei care lucrează pe ele. De altfel, o serie de cercetări întreprinse au demonstrat că proprietarii plantațiilor din regiunile păduroase Santa Cruz și Beni consideră că muncitorii agricoli și familiile lor sînt proprietatea lor personală. Astfel, cînd trei argați au fugit, în speranța de a scăpa de sclavie, ei au fost prinși în localitatea Conception, de «poliția personală» a moșierului, puși în lanțuri și duși la locul unde munciau înainte și unde îi aștepta o pedeapsă suplimentară.

În altă țară din această zonă, în Peru, situația e asemănătoare. Cînd latifundiarul au nevoie de sclavi ieftini pentru plantații ei îi obțin cu forța, trimițînd în junglă o «expediție» formată din bandiți înarmați pînă în dinți. Aceasta atacă satele indiene și ia cu forța bărbaiții, femeile și copiii capabili de muncă. Cei care îndrăznesc să se împotrivesc sînt exterminați fără milă.

Sclavii indieni nu au, în mod practic, nici o posibilitate de a-și recîștiga libertatea și de a relata despre soarta lor. Ei sînt păziți permanent de supraveghetori înarmați cu automate și, în cazul celei mai mici nesupuneri, în cimitire mai apare o cruce...

Lansarea cu zece ani în urmă — la 4 octombrie 1957 — de către Uniunea Sovietică a primului satelit artificial al Pămîntului inaugura o nouă eră în istoria civilizației umane: epoca cercetării și descifrării tainelor Cosmosului. Realizările Uniunii Sovietice pe acest tărîm, în anii care s-au scurs de la acea dată memorabilă, sînt prezentate în noul pavilion «Cosmos» organizat sub egida Academiei de Științe a U.R.S.S. și inaugurat recent la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. din capitala sovietică, în cinstea jubileului de 50 de ani al Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Creată în atmosfera și condițiile caracteristice de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, Organizația Națiunilor Unite a reflectat treptat — în pofida tampoanelor și frînurilor pusă de puterile occidentale — procesul ireversibil al epocii noastre. Din cei circa 70 de membri intrați în organizație în acești 22 de ani, majoritatea covârșitoare o formează țări în care au avut loc profunde prefaceri naționale și sociale. Deși acest proces nu s-a reflectat integral în O.N.U. — dovadă absența Republicii Populare Chineze și a altor state socialiste — el s-a manifestat destul de viguros pentru a determina o schimbare a raportului de forțe și în cadrul acestei mari și cuprinzătoare organizații internaționale.

Alegerea ca președinte al sesiunii Adunării Generale a ministrului de externe român, Corneliu Mănescu, — primul președinte comunist — a constituit o consacrare a politicii externe promovate de România socialistă și a prestigiului de care se bucură țara noastră pe toate meridianele globului, precum și o recunoaștere a rolului crescînd pe care-l joacă țările socialiste în viața internațională, o faptului că fără participarea acestor țări nu pot fi soluționate marile probleme ce frămîntă omenirea.

La începuturile ei, cînd Organizația Națiunilor Unite era formată din 51 de membri, Statele Unite, ca lider al grupului vest-european și al grupului latino-american, ocupau o poziție dominantă în organizație. După 15 ani de existență, numărul membrilor crescuse la 82 iar revista «Foreign Affairs» făcea socoteala că 41 de state erau considerate «occidentale» (Europa occidentală și emisfera vestică), 31 afro-asiatice și 10 socialiste. În 1959-1960 S.U.A. mai erau în stare să «rupă» din grupul afro-asiatic cîteva voturi pentru a realiza majoritatea de două treimi necesară pentru a impune rezoluții conform cu interesele lor politice. În 1961, reprezentantul S.U.A., Stevenson, declara, la instalarea sa: «Datorită admiterii atîtor noi țări, Statele Unite și puterile occidentale nu mîi controlează O.N.U.».

De atunci și pînă astăzi s-au mai adăugat circa 40 de state, din care grosul îl constituie țări africane și asiatice, astfel încît grupul afro-asiatic cuprinde peste 70 de membri, iar țările socialiste formează un grup dinamic a cărui influență politică depășește cu mult simpla reprezentare numerică. Situația deci s-a schimbat în mod sensibil și, dintr-un organism care în concepția occidentală trebuia să îndeplinească funcția de păstrare a statu-quo-ului, O.N.U. a devenit unul din factorii care exercită presiuni în vederea accelerării procesului de destrămare a sistemului colonial.

Desigur, grupul afro-asiatic este departe de a se prezenta ca un monolit. Deși sectorul asiatic al grupului este predominant neutralist, o serie de țări ca Thailanda, Filipine ș.a. fac parte din blocuri militare dominate de imperialiști. În ce privește sectorul african, și acolo se manifestă grade diferite de combativitate anti-imperialistă. Pe de altă parte, nici grupurile «occidentale» nu se mai prezintă atît de unitar, evidențiînd acel proces care face ca țările mici și mijlocii să refuze a mai juca rolul de masă de manevră a marilor puteri imperialiste și să tindă a promova

o politică de sine stătătoare.

Drept rezultat, chestiunile de război rece, cu care altădată diplomații occidentali se lăudau a obține «victorii» la O.N.U., întîmpină acum o largă rezistență care îngrijorează cercurile agresive anticomuniste. Nu poate fi însă subapreciat faptul că și în prezent steagul O.N.U. este folosit în Coreea de sud pentru a camufla ocupația americană.

Aceste aspecte contradictorii nu fac decât să reflecte procesul dialectic de pe arena mondială în care creșterea furtunoasă a noilor forțe istorice se manifestă o dată cu eforturile disperate ale imperialismului de a-și păstra posesiunile și a recupera măcar vremelnice unele din pozițiile pierdute.

În fața sesiunii a 22-a se află probleme extrem de importante. Deși problema care comportă în prezent cea mai mare primăjdie pentru pacea mondială și cea mai crasă încălcare a Cartei O.N.U. este războiul de agresiune al S.U.A. în Vietnam, rezolvarea ei nu este de resortul O.N.U., în primul rînd deoarece Republica Democrată Vietnam și F.N.E. din Vietnamul de sud nu sînt prezente. Acordurile de la Geneva din 1954 constituie cadrul juridic adecvat pentru rezolvarea problemei și apelul delegației americane la O.N.U. nu este decît o încercare a intervenționiștilor de a-și crea un alibi moral destul de indoilenic în fața opiniei publice.

Problema situației din Orientul Apropiat se află însă înscrisă pe ordinea de zi a sesiunii și O.N.U. este în măsură să întreprindă acțiunile necesare pentru a găsi o soluție conformă cu interesele legitime ale popoarelor din această zonă, fără a subestima nici un moment complexitatea problemei care s-a agravat în urma ostilităților militare.

Lichidarea rămășițelor colonialismului și totodată atacarea mai eficientă a problemei majore generate de jugul colonial secular — discrepanța în nivelul de dezvoltare și de standard de viață al diferitelor țări — cer din partea Organizației Națiunilor Unite o intervenție care nu suferă aminare.

Dezarmarea — problemă fundamentală a păcii și securității internaționale — este una din laturile în care eforturile organizației au rămas pînă astăzi infructuoase. Recenta hotărîre a Statelor Unite de a trece la construirea unei rețele limitate de rachete antirachetă riscă să declanșeze o nouă fază a cursei înarmărilor nucleare, demonstrînd o dată mai mult justetea punctului de vedere al țării noastre că asemenea măsuri, ca cele preconizate cu privire la neproliferarea armelor nucleare, pot avea semnificație numai în contextul unei orientări ferme spre dezarmare și în primul rînd spre lichidarea și interzicerea armelor nucleare.

Toate aceste probleme au un caracter atît de complex și de spinos încît nimeni nu se așteaptă ca ele să-și găsească rezolvarea într-o singură sesiune a Adunării Generale a O.N.U., cu atît mai mult cu cît unele din ele depășesc însăși puterea de cuprindere și competența organizației. Adunarea Generală va oferi însă și în acest an, și chiar mai mult decît în alți ani, o tribună mondială de la înălțimea căreia va răsună voința de pace a popoarelor.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

Un picnic cît de mic
niciodată

fără **MARINATĂ**

- Cereți pretutindeni:
- MARINATĂ DE HERINGI
 - MARINATĂ DE FILEURI DE HERINGI
 - MARINATĂ DE STAVRIDE
 - MARINATĂ DE MACROUR

FORTIFIANTE (FOSFOR, PROTEINE), GUSTOASE, PICANTE